

Alþingi

Erindi nr. D 117 / 667

komudagur 8 / 2 1994

Athugasemdir umsagnaraðila við

Frumvarp til laga

um fjöleignarhús, frá 116. og 117. löggjafarþingi.

(Umsagnir frá 116. þingi eru merktar sérstaklega)

I. KAFLI

Gildissvið, skilgreiningar o.fl.
Gildissvið. Hugtakið fjöleignarhús.

1. gr.

Lög þessi hafa að geyma reglur um réttindi og skyldur eigenda fjöleignarhúsa. Fjöleignarhús telst í lögum þessum hvert það hús sem skiptist í séreignir í eigu fleiri en eins aðila og í sameign sem bæði getur verið allra og sumra.

Gilda lögin þannig m.a. um:

1. Fjölbýlishús með íbúðum eingöngu.
2. Hús með bæði íbúðum og húsnæði til annarra nota.
3. Hús sem alfarið eru nýtt til annars en íbúðar, svo sem fyrir atvinnu-
starfsemi.
4. Raðhús og önnur sambyggð og samtengd hús, bæði eingöngu til íbúðar
og að einhverju leyti eða öllu til annarra nota, allt eftir því sem við getur
átt.

Ákvæðum laga þessara verður einnig beitt eftir því sem við á um önnur hús sem fleiri en einn á eða nýtir.

Lög þessi gilda um lögskipti eigenda fullgerðra fjöleignarhúsa að lóðum með-
töldum. Reglur laganna verða einnig notaðar um fjöleignarhús á byggingarstigi að
lóðum meðtöldum, eftir því sem við getur átt.

Fasteignamat ríkisins (116):

Í þessa lagagrein vantar ákvæði um, að lögin nái einnig til lóðar, sem fjöleignarhús
stendur á. Því er lagt til, að lagagreinin nái einnig til lóðar, sem fjöleignarhús stendur á.

„Lög þessi gilda um lögskipti eigenda fullgerðra fjöleignarhúsa að lóðum
meðtöldum. Reglur laganna verða einnig notaðar um fjöleignarhús á byggingarstigi að
lóðum meðtöldum eftir því, sem við getur átt.“

Verkfræðingafélag Íslands (116):

Þar sem um upptalningu er að ræða í fyrstu grein teljum við rétt að hún sé tæmandi.
T.d. vantar að tilgreina:

hesthús, bátaskýli, sumarhús o.s.frv.

Ófrávíkjanlegar reglur.

2. gr.

Ákvæði laga þessara eru ófrávíkjanleg nema annað sé tekið fram í þeim eða
leiði af eðli máls. Er eigendum því almennt óheimilt að skipa málum sínum, réttindum
sínum og skyldum á annan veg en mælt er fyrir um í lögnum.

Verkfræðingafélag Íslands (116):

Við vörpum fram þeirri spurningu hvort rétt sé að bæta við á eftir „er skeytt við land“, eftirfarandi:

og hefur stöðurétt skv. lóðasamningi eða ábúðarlögum.

Lögmannafélag Íslands (116):

Þetta ákvæði mælir fyrir um það að reglur laganna skuli vera ófrávíkjanlegar. Rétt þykir að benda á að frumvarpið setur mjög nákvæmar reglur um samskipti eigenda í húsum. Eigendum húsnæðis kann að þykja sumar reglnanna ósanngjarnar og vilja skipa málum sínum með öðrum hætti. Ekki verður séð að það skapi neina hættu á þessu réttarsviði eða leiði til aukins ágreinings að hafa reglurnar frávikjanlegar. Í þessu sambandi væri einnig rétt að taka til endurskoðunar ákvæði 77. gr. frumvarpsins.

Hugtakið hús.

3. gr.

Með húsi í lögum þessum er átt við byggingu sem varanlega er skeytt við land og stendur sjálfstæð og aðgreind frá öðrum húsum eða skilur sig þannig frá þeim þótt sambyggð eða samtengd séu að eðlilegt og haganlegt sé að fara með hana samkvæmt lögum þessum sem sjálfstætt hús.

Þótt sambyggð eða samtengd hús teljist tvö sjálfstæð hús eða fleiri skv. 1. mgr. þá gilda ákvæði laganna eftir því sem við getur átt um þau atriði og málefni sem sameiginleg eru, svo sem lóð ef hún er sameiginleg að öllu leyti eða nokkru og um útlit og heildarsvip ef því er að skipta. Sama gildir einnig ef því er að skipta um sameiginleg málefni sjálfstæðra ótengdra fjöleignarhúsa og/eða annars konar húsa.

Hugtakið séreign.

4. gr.

Séreign samkvæmt lögum þessum er afmarkaður hluti af húsi eða lóð eins og honum er lýst í þinglýstri eignaskiptayfirlýsingu, skiptasamningi og/eða öðrum þinglýstum heimildum um húsið, ásamt því sem honum fylgir sérstaklega hvort heldur er húsrými í húsinu sjálfu, bílskúr á lóð þess eða sameiginlegri lóð margra húsa, lóðarhluti, búnaður eða annað samkvæmt sömu heimildum, ákvæðum laga þessara eða eðli máls.

Fasteignamat ríkisins (116):

Í lagagreininna virðist vanta ákvæði um bílskúr, sem ekki er inni í húsi, þ.e. á lóð þess eða sameiginlegri lóð margra húsa.

Í öðrum húsum er íbúðarhúsum þarf að gera einhverjar lágmarkskröfur um, hvað geti verið séreign. Lagt er til, að aðalhluti séreignar þurfi að vera stúkaður af með veggjum, gólfum og loftum, sem uppfylli ákvæði brunamálareglugerðar.

Því er lagt til að við 4. gr. bætist eftirfarandi:

„Séreign skv. lögum þessum er afmarkaður hluti af húsi eða lóð, eins og honum er lýst í þinglýstri eignaskiptayfirlýsingu, skiptasamningi og/eða öðrum þinglýstum heimildum um húsið, ásamt því sem honum fylgir sérstaklega, hvort heldur er húsrými í húsinu sjálfu, bílskúr á lóð þess eða sameiginlegri lóð margra húsa, lóðarhluti, búnaður eða annað, samkvæmt sömu heimildum, ákvæðum laga þessara eða eðli máls samkvæmt.

Aðalhluti hverrar séreignar skal afmarkaður frá öðrum séreignum og sameign með veggjum, gólfum og loftum, sem að gerð uppfylli ákvæði brunamálareglugerðar. Aðkoma

að aðalhluta séreignar getur ekki verið yfir aðra séreign.“

Erika Friðriksdóttir:

Viðbót: Hver kaupandi íbúðar fái teikningar íbúða hússins bæði að innan sem utan og af skiptingu lóðar. Einnig ljósrít allra vinnusamninga sem hússtjórn eða byggingarmeistari hefur gert við verktaka.

Nánar um séreign.

5. gr.

Samkvæmt 4. gr. fellur neðantalið undir séreign fjöleignarhúss:

1. Allt afmarkað húsrými sem gert er að séreign samkvæmt þinglýstum heimildum og allt sem liggur þar innan veggja.
2. Allt innra byrði umliggjandi veggja, gólfa og lofta, þar á meðal einangrun.
3. Allir milliveggir sem ekki eru jafnframt burðarveggir.
4. Öll tæki, búnaður og þess háttar inni í séreignarhluta, þótt tengd séu sameiginlegu kerfi eða lögnum.
5. Sá hluti gluggaumbúnaðar sem er inni í séreign, svo og gler í gluggum og hurðum.
6. Hurðir sem skilja séreign frá sameign, svo og svalahurðir, en húsfélag hefur ákvörðunarvald um gerð og útlit.
7. Lagnir og tilfæringar, hverju nafni sem þær nefnast og hvar sem þær eru, sem eingöngu þjóna þörfum viðkomandi séreignar.
8. Innra byrði svalaveggja og gólflötur svala, en húsfélag hefur ákvörðunarvald um allar breytingar, búnað og annað á svölum sem áhrif hefur á útlit hússins og heildarmynd.
9. Hluti lóðar, t.d. bílastæði, sem er séreign samkvæmt þinglýstum heimildum eða eðli máls samkvæmt, svo sem einkabílastæði fyrir framan bílskúr.
10. Aðrir hlutar húss eða lóðar, bílskúr á lóð húss eða búnaður og lagnir sem þinglýstar heimildir segja séreign eða teljast það samkvæmt eðli máls, svo sem ef viðkomandi hefur kostað það, sbr. 9. gr.

Verkfræðingafélag Íslands (116):

gr. 5, liður 3

Á eftir „milliveggir“ komi:

sbr. ÍST 50

en þar og í tengdum gögnum er skilgreint hvað átt er við með milliveggjum.

gr. 5 og gr. 8

Leggjum til að þessar greinar verði skoðaðar sérstaklega m.t.t. sameignar/séreignar þáttanna. Bendum sérstaklega á liði 7 í báðum greinum. Teljum æskilegt að allar lagnir séu sameign en tæki og búnaður ásamt tengingum þeirra við lagnir séu séreign.

gr. 5, liður 9

Sú uppskipting lóðar sem fram kemur í þessum lið, skapar hann ekki fleiri vandamál en hann leysir.

Fasteignamat ríkisins (116):

Um 5. tölulið: Það er mjög erfitt, að skipta gluggum í tvo hluta, þannig að hluti sé

í séreign en annar hluti í sameign. Sé timbur í glugga orðið fúíð, þarf oft að skipta um timburstykki, sem bæði nær inn og út fyrir glerið. Í blönduðu húsnæði, t.d. verslunar- og íbúðarhúsnæði, er óeðlilegt að íbúðareigendurnir taki þátt í viðhaldi glugga í verslunum í húsinu. Þeir eru yfirleitt mun stærri og oft annarrar gerðar en gluggar í íbúðarhúsnæðinu. Þeim er oft breytt þótt heilir séu, t.d. ef verslunin fer að selja aðrar vörur, eða þeim er hreinlega breytt breytinganna vegna.

Í 10. tl. þyrftu að vera ákvæði um bílskúr á lóð húss eða sameiginlegri lóð margra húsa.

Því eru lagðar til eftirfarandi breytingar:

„5. Gluggar og gler, þ.m.t. gler í hurðum skv. 6. tl.“

„10. Aðrir hlutar húss og lóðar, bílskúr á lóð húss, eða búnaður og lagnir, sem þinglýstar heimildir segja séreign eða teljast það skv. eðli máls, svo sem ef viðkomandi hefur kostað það.“

Hugtakið sameign.

6. gr.

Sameign samkvæmt lögum þessum eru allir þeir hlutar húss, bæði innan og utan, og lóðar sem ekki eru ótvírætt í séreign skv. 4. gr., svo og öll kerfi, tækjabúnaður, lagnir og tilfæringar sem þjóna aðallega þörfum heildarinnar eða hluta hennar með þeim hætti að sanngjarnt og eðlilegt er að allir eigendur eða eftir atvikum tiltekinn hópur þeirra beri kostnað og áhættu af þeim.

Þótt fjöleignarhús samanstandi af einingum eða hlutum (stigahúsum) sem eru sjálfstæðar eða aðgreindar að einhverju leyti og hvort sem þau standa á einni lóð eða fleirum er allt ytra byrði hússins alls staðar, þak, útveggir og gaflar, í sameign allra eigenda þess.

Sameign er sameign allra nema svo hátti að um sameign sumra sé að ræða skv. 7. gr.

Fasteignamat ríkisins (116):

Athygli er vakin á því, að nokkuð er um það, að raðhúsalengjur standi á mörgum lóðum, þ.e. að hvert hús í raðhúsalengju hafi sérstakan lóðarsamning og afmarkaða lóð skv. honum. Aðkomuleið er þó yfirleitt sameiginleg. Því er lagt til, að 2. mgr. orðist svo:

„Þótt fjöleignarhús samanstandi af einingum eða hlutum (stigahúsum), sem eru sjálfstæðar og aðgreindar að einhverju leyti og hvort svo sem þau standa á einni lóð eða fleirum er allt ytra byrði hússins alls staðar, þakið, útveggir og gaflarnir, í sameign allra eigenda þess.“

Erika Friðriksdóttir:

Viðbót: Svalagólf tilheyrandi einstökum íbúðum eru sameign og niðurfallsrör í öllum íbúðum, sem eru samtengd til að fyrirbyggja vatnsskemmdir í íbúðunum.

Sameign sumra.

7. gr.

Um sameign sumra er að ræða:

1. Þegar það kemur fram eða má ráða af þinglýstum heimildum að svo sé.
2. Þegar lega sameignar eða afnot hennar eða möguleikar til þess eru með þeim hætti að sanngjarnt og eðlilegt er að hún tilheyri aðeins þeim sem hafa aðgang að henni og afnotamöguleika. Á það m.a. við þegar veggur

skiptir húsi svo aðeins sumir séreignarhlutar eru um sama gang, stiga, svalir, tröppur eða annað sameiginlegt húsrými, lagnir, búnað eða annað.

Þannig er skv. 2. tölul. 1. mgr. húsrými og annað inni í einstökum stigahúsum, þegar fjöleignarhús samanstendur af fleiri slíkum, í sameign eigenda þar og öðrum eigendum þess óviðkomandi.

Nánar um sameign.

8. gr.

Samkvæmt 6. gr. fellur m.a. neðangreint undir sameign fjöleignarhúss:

1. Allt ytra byrði hússins, útveggir, þak, gaflar og útidyr, þó ekki svaladyr, svo og útitröppur og útistigar.
2. Allt burðarvirki húss, grunnur, grunnplata, sökklar, burðarveggir og þakburðarvirki.
3. Allur ytri gluggaumbúnaður, bæði á séreignarhlutum og sameign.
4. Ytra byrði svala og stoð- og burðarvirki þeirra, svo og svalahandrið.
5. Öll lóð húss og mannvirki, búnaður og tilfæringar á henni, þar með talið bílastæði, nema þinglýstar heimildir kveði á um að það sé séreign eða það byggist á eðli máls.
6. Allt húsrými, hverju nafni sem það nefnist, sem ekki telst séreign, svo sem gangar, stigar, geymslur, kyndiklefar, þvottahús, þurrkherbergi, kæliklefar, tómstundaherbergi, vagna- og hjólageymslur, háaloft, risloft o.s.frv., án tillits til legu, nýtingarmöguleika og nýtingarþarfa einstakra eigenda í bráð og lengd.
7. Allar lagnir, svo sem fyrir heitt vatn, kalt vatn, skolp, rafmagn, síma, dyrasíma, sjónvarpsloftnet og útvarpsloftnet, sem þjóna sameiginlegum þörfum og þörfum heildarinnar, án tillits til þess hvar þær liggja í húsinu. Jafnan eru líkur á því að lagnir í fjöleignarhúsi séu í sameign allra.
8. Allur búnaður, kerfi og þess háttar, án tillits til staðsetningar, bæði innan húss og utan, svo sem lyftur, rafkerfi, hitakerfi, vatnskerfi, símakerfi, dyrasímakerfi, sjónvarpsloftnet og útvarpsloftnet, leiktæki o.fl., sem þjóna þörfum heildarinnar, en þó að undanskildum tækjum og búnaði, sem tengd eru við kerfin inni í hverjum séreignarhluta.
9. Réttur til byggingar ofan á eða við hús eða á lóð þess.

Fasteignamat ríkisins (116):

Í samræmi við þá breytingu um glugga, sem lögð var til í 5. gr. verði 3. tl. þessarar greinar sleppt, en 1. tl. orðist svo:

- „1. Allt ytra byrði hússins, útveggir, þak, gaflar og útidyr, þó ekki svaladyr, útitröppur, útistigar og gluggar á sameign.“

Séreign eða sameign.

9. gr.

Við úrlausn þess hvort um séreign eða sameign allra eða sumra er að ræða skal auk þess sem getur í 4.–8. gr. líta til þess hvernig staðið var að byggingu hússins eða viðkomandi hluta þess og hvernig byggingarkostnaðinum var skipt, ef um það liggja fyrir skýr gögn.

Hafi byggingarframkvæmd verið sameiginleg og kostnaðurinn einnig þá er um

sameign að ræða ef önnur veigamikil atriði mæla því ekki í mót.

Hafi eigandi einn kostað ákveðinn búnað, tiltekna framkvæmd eða byggingarþátt þá eru á sama hátt líkur á því að um séreign hans sé að ræða.

II. KAFLI

Skipting húsa og meginreglur um eignarráð og takmarkanir þeirra.

Skipting fjöleignarhúsa. Sérkenni eignarformsins.

10. gr.

Eign í fjöleignarhúsi er með þrennu móti:

1. Séreign, sbr. 4. og 5. gr.
2. Sameign allra eigenda, sbr. 1. mgr. 6. gr. og 8. gr.
3. Sameign sumra eigenda, sbr. 7. og 8. gr.

Hverri séreign fylgir hlutdeild í sameign skv. 2. og 3. tölul. 1. mgr. eftir ákveðinni hlutfallstölu, sbr. 14. gr. Séu hlutfallstölur ekki ákveðnar eru allir séreignarhlutar jafnrétt háir og bera jafnar skyldur.

Séreignarhlutum fylgja eftir hlutfallstölum réttindi og skyldur til að taka þátt í félagsskap allra eigenda um húsið, húsfélagi þar sem öllum sameiginlegum málefnum skal til lykta ráðið.

Réttindi þau og skyldur, sem um ræðir í 2. og 3. mgr., eru órjúfanlega tengd séreignum og verða ekki frá þeim skilin.

Hver eignarhluti er sérstök fasteign.

11. gr.

Hver eignarhluti telst, ásamt því sem honum fylgir sérstaklega og eignarhluta í sameign, sérstök fasteign, enda sé fullnægt skilyrðum laga um skráningu og mat fasteigna.

Helstu réttindi.

12. gr.

Réttindi eiganda eru þessi helst:

1. Ráðstöfunarréttur með samningi yfir hinum samsetta rétti, sbr. 10. gr., að svo miklu leyti sem lög eða sérstök réttindi annarra, t.d. húsfélagsins, fela ekki í sér takmarkanir á honum.
2. Einkaréttur til umráða og hagnýtingar séreignarinnar með þeim takmörkunum sem leiða af lögum þessum, reglum nábýlisréttar eða eðli máls.
3. Réttur til að hagnýta og nota sameignina að virtum sama rétti annarra eigenda.
4. Réttur til aðildar að húsfélagi og til að eiga hlut að ákvarðanatöku um sameignina og sameiginleg málefni.

Helstu skyldur.

13. gr.

Skyldur eiganda eru þessar helst:

1. Skylda til að vera í húsfélagi og fara eftir löglegum ákvörðunum þess og virða þær.
2. Skylda til að greiða hlutdeild í sameiginlegum kostnaði.
3. Skylda til að taka eðlilegt og sanngjarnt tillit til annarra eigenda við

- hagnýtingu séreignar.
4. Skylda til að virða rétt og hagsmuni annarra eigenda við hagnýtingu sameignarinnar.

Hlutfallstalan.

14. gr.

Eignarhluti í sameign skal reiknaður út eftir hlutfallstölu.

Útreikningurinn skal fyrst og fremst vera byggður á flatarmáli og rúmmáli húsa, en þó er heimilt að ákvarða hlutfallstölu á öðrum sanngjörnum grundvelli, t.d. miðað við innbyrðis verðmæti séreignarhluta, þegar um er að ræða fjöleignarhús sem hafa að geyma annars konar húsnæði en til íbúðar að nokkru leyti eða öllu.

Hver eignarhluti getur haft fleiri en eina hlutfallstölu ef því er að skipta eftir því um hvaða sameign er að ræða, sbr. 2. og 3. tölul. 1. mgr. 10. gr.

Reglur um útreikning hlutfallstölu skulu settar af félagsmálaráðherra með reglugerð.

Byggingafulltrúi Reykjavíkurborgar:

Í 14. gr. er kveðið á um útreikninga á hlutfallstölu, ekkert kemur fram hver á að reikna og orðalag um ákvörðun hlutfallstölu á öðrum sanngjörnum grundvelli er mjög opið.

Byggingarfulltrúi getur ekki ákveðið né staðfest hlutfallstölu sem byggist á verðmætamati eða öðrum slíkum forsendum.

Þýðing hlutfallstölu.

15. gr.

Hlutfallstala hefur m.a. þýðingu í eftirfarandi tilvikum:

1. Það er meginregla að sameiginlegur kostnaður skiptist eftir hlutfallstölu.
2. Tekjur af sameign skiptast eftir hlutfallstölu.
3. Við atkvæðagrelðslur á húsfélagsfundum og endranær við sameiginlega ákvarðanatöku fer vægi atkvæða eftir hlutfallstölu, ýmist eingöngu eða einnig.
4. Hlutfallstalan segir til um eignarhlutdeild í sameign. Ef sameign er skipt eða hluti hennar seldur þá skiptist hún eða andvirði hennar eftir hlutfallstölu.
5. Sá gengur að öðru jöfnu fyrir um rétt til byggingar ofan á eða við fjöleignarhús eða á lóð þess sem stærri hlut á í því.

Erika Friðriksdóttir:

15. gr. mg. 5: Viðbót: Félagsfundur haldinn og samþykkt að gera breytingar t.d. vegna neyðarútganga (sjá gr. 18.).

Eignaskiptayfirlýsing.

16. gr.

Gera skal eignaskiptayfirlýsingu um öll fjöleignarhús, enda liggi ekki fyrir þinglýstur fullnægjandi og glöggur skiptasamningur.

Eignaskiptayfirlýsing skal undirrituð af öllum eigendum.

Sé um nýbyggingu að ræða skulu sveitarstjórnir gera það að skilyrði fyrir gerð lóðarsamnings að eignaskiptayfirlýsing liggi fyrir. Eignaskiptayfirlýsingu skal þinglýst

eigi síðar en húsið er fokhelt.

Gera skal það að skilyrði þinglýsingar eignayfurfærslu fjöleignarhúss eða hluta þess að eignaskiptayfurfýsing liggja fyrir og að eignayfurfærslan sé í samræmi við hana.

Séu gerðar breytingar á fjöleignarhúsi eða innbyrðis eignatilfærslur sem breyta eða raska eignaskiptayfurfýsingu og eignarhlutföllum skulu eigendur án ástæðulauss dráttar gera nýja eignaskiptayfurfýsingu og láta þinglýsa henni.

Sýslumaðurinn í Reykjavík:

Um 16. gr. 1. mgr. frv. svohljóðandi: „Gera skal eignaskiptayfurfýsingu um öll fjöleignarhús, enda liggja ekki fyrir þinglýstur fullnægjandi og glöggur skiptasamningur“.

Hér þykir eðlilegra að byggja á þinglýstum eignaskiptasamningi. Óheppilegt verður að telja að skylda verði látin hvíla á svo óljósum grundvelli sem felst í orðunum fullnægjandi og glöggur. Orð þessi eru ekki skýrð sérstaklega í athugasemdum með frumvarpinu og virðast því óþörf þar sem þau hafa enga sjálfstæða þýðingu. Eigendur fjöleignarhúss geta krafist breytinga á eignaskiptasamningi samkvæmt 18. gr. frumvarpsins. Sé álitid nauðsynlegt að leggja áherslu á að þinglýstir eignaskiptasamningar geti verið óglöggir og ófullnægjandi sem breytir ekki réttaráhrifum slíkra samninga ætti sérstök heimild eða skylda til breytinga betur heima í 18. gr. frumvarpsins en í 16. gr. sem felur í sér frumskyldu til gerðar eignaskiptasamnings um fjöleignarhús.

Um 4. mgr. 16. gr. frv. svohljóðandi: „Gera skal það að skilyrði þinglýsingar eignayfurfærslu fjöleignarhúss eða hluta þess, að eignaskiptayfurfýsing liggja fyrir og að eignayfurfærslan sé í samræmi við hana“.

Ákvæði þessu sem að efni til er samsvarandi 2. mgr. 3. gr. núgildandi laga um fjölbýlishús nr. 59, 1976 hefur í framkvæmd ekki verið fylgt í Reykjavík nema að hluta til þegar um nýbyggingar er að ræða og sölu á afmörkuðum hluta séreignar þegar eignayfurfærslan er ekki í samræmi við fyrirliggjandi eignaskiptayfurfýsingu eða eignahlutföll samkvæmt eignenheimildum. Við þinglýsingu á eignayfurfærslum í eldri fjölbýlishúsum hefur ekki verið farið fram á að eigendur þinglýsi eignaskiptasamningi þegar eignahlutföll í húsi eru skýr og styðjast við upphaflegar eignenheimildir. Algengt er að ekki sé fyrir að fara þinglýstum eignaskiptasamningi um eldri fjölbýlishús. Á sínum tíma og á það enn við hefur reynst erfitt í framkvæmd að vísa skjölum frá þinglýsingu vegna sölu eigna í fjölbýlishúsi á grundvelli 2. mgr. 3. gr. laga um fjölbýlishús. Má í þessu sambandi einnig vísa til þess að lögin veita ekki fullnægjandi leiðsögn um ákvarðanatöku og gerð eignaskiptasamninga.

Heppilegra væri að gefa eigendum eldri fjölbýlishúsa þar sem ekki er fyrir hendi þinglýstur eignaskiptasamningur ákveðinn aðlögunartíma enda getur gerð eignaskiptasamnings oft tekið nokkurn tíma af ýmsum ástæðum m.a. getur þurft að leggja málið fyrir dómstóla. Eigendum væri þannig í raun gert ómögulegt að selja fasteign sína meðan það ástand varir ef ekki er unnt að þinglýsa afsölum vegna sölu þeirra. Hér hefur hins vegar verið bent á að samkvæmt 25. gr. frumvarpsins beri seljanda og fasteignasölum að kynna kaupanda eignaskiptayfurfýsingu eða samning áður en kaupsamningur um eignir sem lögin taka til er gerður. Eignaskiptasamningar ættu þá væntanlega að vera fyrir hendi áður en sala fer fram.

Efni eignaskiptayfurfýsingar.

17. gr.

Í eignaskiptayfurfýsingu skulu eftirfarandi atriði koma fram á skýran og skilmerkilegan hátt:

1. Um hvaða fjöleignarhús er að ræða. Gefa skal það til kynna með götunafni, húsnúmeri og sveitarfélagi.
2. Almenn lýsing á húsinu, svo sem stærð þess og gerð og hvers eðlis það er.
3. Lýsing á hverjum séreignarhluta, staðsetning hans, bæði hæð og innan hæðar, stærð hans í fermetrum og herbergjum ef því er að skipta, hvers eðlis hann er og hvað honum fylgir sérstaklega.
4. Hver sé hlutfallstala (hlutfallstölur) hvers séreignarhluta, á hvaða grundvelli hlutfallstölur séu reiknaðar út og hver hafi gert það.
5. Hvort séreignarhluta fylgi réttur til bílskúrs eða sérstakur réttur til ákveðins bílastæðis og skal það þá tilgreint svo ekki verði um villst.
6. Hvort séreignarhluta fylgi annars sérstakur réttur til byggingar ofan á eða við hús eða á lóð þess.
7. Greinargóð lýsing á allri sameign hússins og sameiginlegum búnaði, bæði innan húss og utan, þar með talin lóð.
8. Glögg skal greina ef tiltekið rými eða búnaður er í sameign sumra en ekki allra.

Til viðbótar ofangreindum atriðum skal ávallt geta glögglega um sérgreiningar, auðkenni og merkingar, sem eign eða eignarhluti hefur í fasteignaskrá samkvæmt reglum Fasteignamats ríkisins.

Eignaskiptayfirlýsingu skal fylgja til þinglýsingar teikning af fjöleignarhúsinu og lóðaruppdráttur þar sem sýnd eru, eftir því sem frekast verður við komið, þau atriði sem tiltekin eru í 1. mgr. Teikningar og uppdrættir skulu vera í blaðstærð A4 og stærðir í fermetrum og rúmmetrum.

Eignaskiptayfirlýsingu, ásamt teikningum og öðrum gögnum, skal afhenda byggingarfulltrúa til staðfestingar og er honum skylt að senda Fasteignamati ríkisins afrit af henni. Skal byggingarfulltrúi leita álits stofnunarinnar ef vafi leikur á um greinitölur og stærðir.

Nánari reglur um grundvöll, gerð, efni, form og frágang eignaskiptayfirlýsinga, teikninga og uppdrátta og stærðarútreikninga samkvæmt grein þessari skulu settar af félagsmálaráðherra með reglugerð.

Fasteignamat ríkisins (116):

Skv. 5. gr. laga um skráningu og mat fasteigna nr. 94/1976 ber Fasteignamati ríkisins að annast gerð og samræmingu hvers konar greinitalnakerfa, sem notuð eru um fasteignir við skráningu þeirra. Stofnunin leggur því þunga áherslu á, að greinitölur fasteigna í eignaskiptayfirlýsingum skv. 17. gr. þessa lagafrumvarps verði þær sömu og í fasteignaskrá.

Fjöleignarhús eru margvísleg að gerð. T.d. er talsvert um það, að hús, sem eðlilegt er að fjalla um sem eitt hús í eignaskiptayfirlýsingu hafi mörg húsnúmer. Nefna má sem dæmi Ljósheima 14, 16 og 18 í Reykjavík. Einn stigagangur er fyrir þessi hús. Stór hluti kjallara undir húsunum er í óskiptri sameign þeirra allra. Sérgeymslur einstakra íbúða geta verið staðsettar undir húsi með öðru húsnúmeri en viðkomandi íbúð hefur. Í fasteignaskrá er þetta hús skráð sem Ljósheimar 14-18.

Einnig er nokkuð um það, að mörg fjöleignarhús hafi sama húsnúmer. Má þar t.d. nefna Borgartún 21 í Reykjavík, þar sem Fasteignamat ríkisins er til húsa. Þar eru tvö fjöleignarhús með sama húsnúmerinu, auk þess sem þrjú önnur hús á lóðinni hafa þetta húsnúmer einnig. Einnig má nefna Auðbrekku 2 í Kópavogi, þar eru tvö fjöleignarhús með

sama húsnúmerinu.

Í ljósi ofangreindra dæma telur Fasteignamat ríkisins, að götunafn og húsnúmer sé ekki nægilega varanlegur grundvöllur til að byggja eignaskiptayfirlýsingar á. Stofnunin telur varanlegasta grundvöllinn vera teikningar af húsi og lóð, sem mertar séu skv. greinitalakerfi hennar.

Það ber of oft við, að skiptasamningar, sem berast, séu flauturslega unnir og t.d. lítt hugað að því, hvers eðlis það eða þau hús eru, sem skiptasamningur er gerður um. Það er eins og aðalatriðið sé að reikna út einhverjar prósentur án þess að huga að því hver eðlilegasta skiptingin sé.

Það er t.d. allalengt að tekin sé saman í eitt hús, sem eru mjög mismunandi hvað snertir starfsemi, byggingarlag og byggingarefni. Taka má sem dæmi verslunar- og skrifstofuhús fram við götu (Múlahverfi) með sambyggðri stórri og lofthárra vörugeymslu á bak við.

Séu slík hús reiknuð í einu lagi og miðað við núgildandi reglugerð, sem byggir á rúmmáli, lendir langstærsta eignaprósentan og þar með stærsta hlutdeildin í öllum viðhaldskostnaði á vörugeymslunni, sem e.t.v. hefur lægsta byggingarkostnaðinn og/eða markaðsverðið pr. m². Miklu eðlilegra er í tilviki sem þessu, að útreikningar séu gerðir á þeim grunni, að um tvö sjálfstæð hús sé að ræða.

Svipað gildir um sambyggð hús, sem annaðhvort eru misgömul, eða byggð úr mismunandi byggingarefnum, t.d. steinsteypt hús fram við götu með sambyggðri stálgrindarskemmu á bak við.

Stofnunin telur gerð skiptasamninga vera vandaverk, sem menntun og hæfni þurfi til að framkvæma. Því sé rétt, að þeir, sem geri teikningar og framkvæmi útreikninga vegna eignaskiptayfirlýsinga séu þeir hönnuðir, sem réttindi hafi til að gera aðal- og séruppdrætti af húsum, sbr. gr. 3.5. í byggingarreglugerð, að undangengnu námskeiði og prófi.

Lagt er til, að núverandi texti 17. gr. lagafrumvarpsins verði felldur niður, en þess í stað komi:

„Grundvöllur skiptayfirlýsingar og/eða skiptasamnings um fjöleignarhús eru:

1. Teikningar af viðkomandi húsi (húsum). Á teikningunum skal sýnd hver hæð fjöleignarhúss, þar sem komi fram sérhvert afmarkað húsympi ásamt stærð þess og greinitölum skv. greinitalakerfi Fasteignamats ríkisins. Þau húsrými, sem um ræðir, eru þessi helst:

Séreignir, hluti eða hlutar séreigna og sameign, hvort sem um er að ræða sameign allra eða sameign sumra.

2. Lóðaruppdráttur er sýni öll hús á lóð og sameiginlegri lóð margra húsa ef um hana er að ræða. Einnig skal sýna innbyrðis afstöðu húsa, bílastæði, bæði sameiginleg og þau sem fylgja ákveðnum séreignum, kvaðir og annað það, sem máli skiptir í þessu sambandi. Á lóðaruppdrætti skal greina, svo ekki verði um villst, götunafn og húsnúmer fjöleignarhúss eða heiti þess. Einnig skal á lóðaruppdrættinum sýna greinitölur lóða og húsa skv. greinitalakerfi Fasteignamats ríkisins.

3. Sérstök skrá yfir allt merkt rými á teikningum skv. 1. tl. og/eða útreikningseyðublöð um fjöleignarhúsið. Teikningar af húsum skulu vera í mælikvarða 1:100. Þær skulu snyrtilega frágengnar og allar málsetningar og greinitölur vel læsilegar. Þeim skal að jafnaði skilað í blaðstærð A4 eða margfeldi af henni. Lóðaruppdrættir skulu uppfylla ákvæði byggingarreglugerðar, nú gr. 3.2.6. Útreikningar og teikningar skv. 1. tl. skulu gerðir af þeim hönnuðum, sem réttindi hafa til að gera aðal- og séruppdrætti af húsum skv. byggingarlögum og byggingarreglugerð.

Texti skiptasamnings eða skiptayfirlýsingar skal byggjast á þeim gögnum, sem greind eru í 1., 2. og 3. tl. Þar skal einnig greina á skýran og skilmerkilegan hátt það sem talið er upp hér á eftir:

- a) Um hvaða fjöleignarhús er að ræða. Gefa skal það til kynna með heiti sveitarfélags, götunafni, húsnúmeri eða heiti skv. ákvörðun viðkomandi byggingarnefndar. Auk þess greinitölur skv. kerfi Fasteignamats ríkisins.
- b) Almenn lýsing á húsinu, svo sem stærð þess og gerð og hvers eðlis það er.
- c) Lýsing á hverjum séreignarhluta, staðsetning hans, bæði á hæð og innan hæðar, stærð hans í fermetrum og herbergjum, ef því er að skipta, og hvað honum fylgir sérstaklega.
- d) Hver sé hlutfallstala (hlutfallstölur) hvers séreignarhluta, á hvaða grundvelli hlutfallstölur séu reiknaðar og hver hafi gert það.
- e) Hvort séreignarhluta fylgi réttur til sérstaks bílskúrs, sérstaks bílstæðis í sameiginlegum bílageymslum eða sérstaks bílastæðis á lóð húss eða sameiginlegri lóð margra húsa. Skal það tilgreint svo ekki verði um villst.
- f) Hvort séreignarhluta fylgi annars sérstakur réttur til byggingar á eða ofan við hús eða á lóð þess.
- g) Greinargóð lýsing á allri sameign hússins og sameiginlegum búnaði, bæði innan húss og utan, þ.m.t. lóð.
- h) Glöggst skal tekið til greina ef tiltekið rými eða búnaður er í sameign sumra en ekki allra.

Nánari reglur um gerð, efni, form og frágang skiptayfirlýsinga, skiptasamninga, teikninga og uppdráttar og stærðarútreikninga skv. þessari grein skulu settar af félagsmálaráðherra með reglugerð.

Skiptasamning eða skiptayfirlýsing, teikningar og gögn skv. 1. mgr. skal leggja inn hjá byggingarfulltrúa til samþykktar. Hann skal yfirfara samninginn og teikningarnar til að ganga úr skugga um, að hann sé réttur og að teikningar séu í samræmi við þær, sem byggingarnefnd hefur samþykkt. Sé hið síðasttalda skilyrði ekki uppfyllt skal hann leggja teikningarnar og samninginn fyrir byggingarnefnd. Til þess að tryggja, að samningurinn falli að skráningar- og matskerfi Fasteignamats ríkisins er byggingarfulltrúa skylt að senda hann stofnuninni til umsagnar áður en hann er endanlega samþykktur.“

Samband íslenskra sveitarfélaga:

Í 17. grein kemur fram að félagsmálaráðherra muni síðar setja reglugerð með nánari reglum um eignarskiptayfirlýsingar, svo sem um teikningar, uppdrætti og stærðarútreikninga. Í byggingarreglugerð frá 1. júlí 1992 eru ýmis ákvæði varðandi þetta efni. Stjórnin bendir á að nauðsynlegt er að samræming sé milli ákvæða í reglugerðum varðandi öll þess háttar atriði.

Byggingarfulltrúi Reykjavíkurborgar:

Virtist skorta yfirsýn um þarfir skráningaraðila (byggingarfulltrúa, FMR) þannig að óljóst er hver eigi að framkvæma og hvernig, sem dæmi má nefna að í næst síðustu málsgrein 17. gr. frumvarpsins segir að byggingarfulltrúi skuli staðfesta eignarskiptayfirlýsing, teikningar og önnur gögn en að sjálfsögðu byggir eignarskiptayfirlýsing á áður samþykktum teikningum og stærðum og er eðlilegt að sá er eignarskiptayfirlýsing gerir byggi hana á þeim gögnum og beri ábyrgð á að svo sé.

Breytingar á eignaskiptayfirlýsingu og hlutfallstölum.

18. gr.

Allar breytingar á þinglýstri eignaskiptayfirlýsingu og hlutfallstölum eru háðar samþykki allra eigenda fjöleignarhússins sem hagsmuna eiga að gæta. Skulu þeir allir standa að slíkum breytingum og undirrita þau skjöl sem þarf.

Sérhver eigandi á kröfu á því að hlutfallstölur sýni og endurspegli rétta skiptingu hússins og séu þannig réttur eða eðlilegur grundvöllur að skiptingu réttinda og skyldna.

Getur hver eigandi, sem telur hlutfallstölur rangar eða eignarhlutföllin í húsinu óeðlileg eða ósanngjörn, krafist breytinga og leiðréttinga þar á.

Fáist aðrir eigendur ekki til að standa að nauðsynlegum breytingum getur viðkomandi fengið dómkvadda matsmenn til að endurreikna eða endurákvarða hlutfallstölur í húsinu. Nægilegt er að kveðja einn matsmann til undirmats og tvo til yfirmats.

Náist ekki samkomulag að fengnu mati skv. 4. mgr. getur eigandi, sem breyta vill á grundvelli þess, höfðað mál á hendur öðrum eigendum til ógildingar á gildandi eignarhlutföllum og viðurkenningar á hinum nýju. Gangi dómur honum í vil getur hann fengið dómsorðinu þinglýst sem kemur þá og þannig í stað eignaskiptayfirlýsingar.

Ákvæðum þessarar greinar verður einnig beitt eftir því sem við á þegar engin þinglýst eignaskiptayfirlýsing liggur fyrir og ekki næst nauðsynleg samstaða með eigendum um gerð eignaskiptayfirlýsingar.

Um 14.-18. gr.Verkfræðingafélag Íslands (116):gr. 14, 15, 16, 17 og 18.

Þar sem reglugerð um útreikning hlutfallstalna er ekki til, tókum við ekki afstöðu til þessara greina en bendum á að vanda þarf vel til verka við samningu reglugerðarinnar, þar sem hlutfallstölurnar þurfa að taka tillit til þess að út frá þeim eru reiknaðir:

- skattar
- viðhald
- notkunarréttur
- fleira

Fasteignamat ríkisins (116):

Um 4. mgr.: Það er talsverður kostnaður því ávallt samfara, að kveðja til dómkvadda matsmenn. Annað fyrirkomulag kynni að vera heppilegra, t.d. að fella þetta einnig undir verkefni kærunevndarinnar skv. 79. gr. Þá mætti beita svipuðu fyrirkomulagi og nú gildir um matsnefnd eignarnámsbóta, sbr. 2. gr. laga nr. 11/1973, þ.e. nefndin kallaði til hæfa og óvilla menn til að vinna með nefndinni eða fyrir hana í málum af þessu tagi.

Ráðstöfunarréttur yfir sameign.

19. gr.

Sameign fjöleignarhúss verður ekki ráðstafað af húsfélagi með samningi nema allir eigendur séu því samþykkir. Sama gildir um verulegar breytingar á sameign eða hagnýtingu hennar.

Þó er heimilt að selja eða leigja óverulega hluta sameignar ef öllum eigendum er gefinn kostur á að eiga hlut að ákvörðun um það á löglegum húsfundi og a.m.k.

$\frac{2}{3}$ hlutar eigenda, bæði miðað við fjölda og eignarhluta, eru því meðmæltir.

Neytendasamtökin:

Lagt er til, að við greinina bætist eftirfarandi: Sameigendur njóta sölu og/eða leiguandvirðis sameignar í hlutfalli við eignarrétt sinn.

Ráðstöfun eignarhluta.

20. gr.

Eigandi eignar í fjöleignarhúsi má aðeins ráðstafa með samningi réttindum sínum og skyldum í heild, þ.e. séreign sinni, hlutdeild í sameign og rétti og skyldu til þátttöku í húsfélagi. Þessi réttindi og skyldur verða ekki aðskilin, sbr. 4. mgr. 10. gr.

Að öðru leyti hefur eigandi sömu heimildir til að ráðstafa eign sinni í heild, til að selja hana, leigja, veðsetja og kvaðabinda og til ráðstöfunar með dánargerningi, og eigandi fasteignar almennt hefur að lögum.

Um leigu hluta séreignar, t.d. einstakra herbergja, gilda ekki sérstakar takmarkanir og fer réttur eiganda til þess eftir almennum reglum.

Takmarkanir á ráðstöfunarrétti eiganda kunna þó að leiða af ákvæðum laga um félagslegt íbúðarhúsnæði, öðrum sérlögum og eins af kvöðum í þinglýstum heimildum um eignina eða húsið. Slíkar takmarkanir verða ekki settar í húsfélagssamþykktir svo gilt sé, nema með samþykki allra eigenda eða eiganda þeirrar eignar sem þær beinast að ef þær eru ekki almennar.

Ráðstöfun hluta séreignar og skipting.

21. gr.

Eiganda er óheimilt að ráðstafa (selja eða veðsetja) tilteknum hluta séreignar sinnar, nema með fylgi hlutdeild í sameign og réttindi og skyldur til þátttöku í húsfélagi.

Slík ráðstöfun til utanaðkomandi á einstökum afmörkuðum hlutum séreignar, hvort sem er húsrými, lóðarhluti eða annað, er háð samþykki allra eigenda og verður henni ekki þinglýst nema áður hafi verið þinglýst nýrri eignaskiptayfirlýsingu um húsið og ráðstöfunin eða eignayfirfærslan sé í samræmi við hana.

Varanleg skipting séreignar í sjálfstæðar notkunareiningar, án þess að sala sé fyrirhuguð, er sömuleiðis háð samþykki allra eigenda og því að gerð sé ný eignaskiptayfirlýsing og henni þinglýst.

Um bílskúra og ráðstöfun þeirra.

22. gr.

Bílskúrar, hvort sem þeir eru innbyggðir í húsið, sambyggðir því eða standa sjálfstæðir á lóð þess, skulu jafnan fylgja ákveðnum séreignarhlutum í húsinu og er sérstök sala þeirra eða framsal bílskúrsréttinda til annarra en eigenda í húsinu óheimil.

Hyggist eigandi leigja bílskúr sinn skulu aðrir eigendur eiga forleigurétt. Vilji fleiri en einn nýta forleiguréttinn ræður eigandi hverjum þeirra hann leigir.

Eiganda er jafnframt óheimilt að undanskilja bílskúr eða bílskúrsréttindi við sölu á eignarhluta sínum, nema hann eigi þar annan eignarhluta. Sama gildir um aðra séreignarhluta.

Ef bílskúrar eða bílskýli eru á lóð sem sameiginleg er fleiri húsum þá er heim-

ilt þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. að ráðstafa þeim á milli hlutaðeigandi húsa.

Fasteignamat ríkisins (116):

Bílskúrar sem sambyggðir eru á lóð húss eða sameiginlegri lóð margra húsa eru á vissan hátt fjöleignarhús. Því ætti að gera það að skyldu að eigendur þeirra gerðu með sér sameignarsamning. Lagt er því til, að við 22. gr. bætist ný mgr. svohljóðandi:

„Eigendur sambyggðra bílskúra á lóð húss eða sameiginlegri lóð margra húsa, skulu gera með sér sameignarsamning um réttindi sín og skyldur, sem eftir því sem við á uppfylla sömu ákvæði og eignaskiptayfirlýsingar skv. lögum þessum.“

Um eignatilfærslu innan hússins.

23. gr.

Eignayfirlærsla á hlutum séreignar innan hússins til annarra eigenda er háð samþykki einfalds meiri hluta eigenda, bæði miðað við fjölda og eignarhluta og skal þá eignaskiptayfirlýsingu breytt og breytingunni þinglýst. Að öðrum kosti verður eignayfirlærslunni ekki þinglýst.

Skulu allir eigendur, hvort sem þeir voru meðmæltir eða ekki, ljá atbeina sinn að slíkri breytingu á eignaskiptayfirlýsingu nema þeir geti sýnt fram á að salan varði sérstaka lögmæta hagsmuni þeirra á þann veg að þess verði ekki krafist að þeir standi að breytingunni.

Þinglýsing eignaskiptayfirlýsingar skilyrði sameignarréttinda.

24. gr.

Hafi eignayfirlærslur og breytingar átt sér stað skv. 21.–23. gr. þannig að sér- eignarhlutum hafi fjölgað, en án þess að ný eignaskiptayfirlýsing eða nauðsynlegar breytingar hafi verið gerðar og þeim þinglýst þá fylgja hinum nýju séreignarhlutum engin sjálfstæð sameignarréttindi.

Upplýsingaskylda við sölu.

25. gr.

Þegar eign, sem lög þessi taka til, er seld skal seljandi áður en kaupsamningur er undirritaður kynna kaupanda eignaskiptayfirlýsingu, eignaskiptasamning, sérstakar samþykktir húsfélagsins ef um þær er að ræða, reikninga húsfélagsins og stöðu og framlög eignarhlutans gagnvart því og hússjóði þess.

Þá skal seljandi enn fremur gefa fullnægjandi og tæmandi upplýsingar um yfir- standandi eða fyrirhugaðar framkvæmdir, viðgerðir eða endurbætur.

Skal seljandi jafnan, ef því verður við komið, afla og leggja fram vottorð eða yfirlýsingu frá húsfélaginu um ofangreind atriði sem að því snúa.

Sé um hús í byggingu að ræða ber seljanda að gera glögga grein fyrir bygging- arstigi, svo og áföllnum byggingarkostnaði og áætlun um endanlegan byggingarkostn- að.

Annist löggiltur fasteignasali sölu eignar í fjöleignarhúsi, skal hann sjá til þess að þau gögn og upplýsingar, sem um getur í 1.–4. mgr., liggi fyrir og séu rækilega kynnt kaupanda áður en kaupsamningur er gerður og undirritaður.

Umráð og hagnýting séreignar. Viðhald. Úrræði húsfélags.

26. gr.

Eigandi hefur einn rétt til hagnýtingar og umráða yfir séreign sinni með þeim takmörkunum einum sem greinir í lögum þessum eða öðrum lögum sem leiðir af óskráðum grenndarreglum eða eðli máls eða byggjast á löglegum ákvörðunum og samþykktum húsfélagsins.

Eiganda er skylt á sinn kostnað að halda allri séreign sinni vel við og að haga afnotum og hagnýtingu hennar með þeim hætti að aðrir eigendur eða afnotahafar í húsinu verði ekki fyrir ónauðsynlegu og óeðlilegu ónæði, þ.e. meiri ama, ónæði og óþægindum en óhjákvæmilegt er og eðlilegt þykir í sambærilegum húsum.

Skal húsfélagið eða menn á þess vegum ef nauðsyn krefur hafa rétt til aðgangs að séreign til eftirlits með ástandi hennar og meðferð með hæfilegum fyrirvara og að teknu fullu tilliti til viðkomandi.

Sinni eigandi ekki eðlilegu og nauðsynlegu viðhaldi og umhirðu séreignar sinnar, þannig að sameign hússins eða einstakir séreignarhlutar líði fyrir vanræksluna og liggi undir skemmdum, eða viðhaldsleysið veldur verulegum ama eða veldur rýrnun á verðmæti annarra eigna, geta aðrir eigendur (húsfélagið) eftir a.m.k. eina skriflega áskorun og aðvörun látið framkvæma viðhald og viðgerðir og aðrar ráðstafanir á kostnað hans. Er eiganda skylt að veita óhindraðan aðgang að séreign sinni í því skyni. Þurfi húsfélag að leggja út fyrir kostnaði vegna þessa fylgir endurkröfunni lögveð í eignarhlutanum, sbr. 48. gr.

Bili lagnir, sem liggja um eða í séreignarhluta, er eigandi hennar skyldur til að veita aðgang að séreign sinni og leyfa nauðsynlegar viðgerðir. Gildir það bæði um sameiginlegar lagnir og sérlagnir annarra. Skal eiganda tilkynnt um viðgerðir með hæfilegum fyrirvara og skulu þær framkvæmdar með hæfilegum hraða og lokið svo fljótt sem auðið er. Skal allri séreigninni komið í samt horf og áður og eiganda að kostnaðarlausu. Leiði viðgerð til verulegra óþæginda eða afnotamissis á eigandi rétt á hæfilegum bótum.

Erika Friðriksdóttir:

25. gr. mg. 2: Ónauðsynlegt að bera saman byggingar o.fl. í öðrum húsum, enda útilokar það framfarir á ýmsum sviðum.

Breytingar á hagnýtingu séreignar.

27. gr.

Breytingar á hagnýtingu séreignar frá því sem verið hefur eða ráð var fyrir gert í upphafi, sem hafa í för með sér verulega meira ónæði, röskun eða óþægindi fyrir aðra eigendur eða afnotahafa en áður var og gengur og gerist í sambærilegum húsum, eru háðar samþykki allra eigenda hússins.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. getur eigandi ekki sett sig á móti slíkri breytingu ef sýnt er að hún hefur ekki í för með sér neina röskun á lögmætum hagsmunum hans.

Sé um að ræða breytta hagnýtingu sem ekki er veruleg er nægilegt að samþykki einfalds meiri hluta miðað við fjölda og eignarhluta liggi fyrir.

Ef breytt hagnýting eignarhluta hefur sérstök og veruleg óþægindi eða truflun í för með sér fyrir suma eigendur, einn eða fleiri, en aðra ekki þá eiga þeir sem sýnt geta fram á það sjálfstæðan rétt til að krefjast þess að af breytingunni verði ekki.

Verkfræðingafélag Íslands (116):gr. 27

Ritvilla er í 2. mgr., þar sem stendur „má“ á að vera „á“.

Byggingarréttur.

28. gr.

Sérstakur réttur eiganda til byggingar ofan á eða við húsið eða á lóð þess verður að byggjast á þinglýstum heimildum. Að öðrum kosti er slíkur byggingarréttur í sameign allra eigenda hússins.

Ef ekki leiðir annað af þinglýstum heimildum er slík bygging, sem um ræðir í 1. mgr., háð samþykki allra eigenda nema gert hafi verið ráð fyrir henni í upphafi á samþykktri teikningu.

Bygging samkvæmt samþykktri teikningu.

29. gr.

Rúmist bygging innan samþykkrar teikningar og sé byggingarrétturinn í eigu ákveðins eiganda, sbr. 1. másl. 1. mgr. 28. gr., getur hann ráðist í framkvæmdir að fengnum nauðsynlegum byggingarleyfum, enda taki hann sanngjarnt tillit til annarra eigenda við framkvæmdirnar og kosti kapps um að halda röskun og óþægindum í lágmarki.

Rúmist bygging innan samþykkrar teikningar og sé byggingarrétturinn í sameign má ráðast í framkvæmdir ef a.m.k. $\frac{2}{3}$ hlutar eigenda bæði miðað við fjölda og eignarhluta eru því samþykkir.

Aðrar byggingar og breytingar.

30. gr.

Sé um byggingu, endurbætur eða framkvæmdir að ræða sem ekki hefur verið gert ráð fyrir í upphafi og á samþykktri teikningu þá verður ekki í hana ráðist nema allir eigendur samþykki, ef um er að ræða verulega breytingu á sameign, þar á meðal útliti hússins.

Sé um að ræða framkvæmdir sem hafa breytingar á sameign, utan húss eða innan, í för með sér sem þó geta ekki talist verulegar þá nægir að $\frac{2}{3}$ hlutar eigenda bæði miðað við fjölda og eignarhluta séu því meðmæltir.

Til smávægilegra breytinga og endurnýjana nægir þó alltaf samþykki einfalds meiri hluta miðað við eignarhluta.

Breytingar á hagnýtingu sameignar.

31. gr.

Reglum 30. gr. skal beita eftir því sem við á um breytingar á hagnýtingu sameignar eða hluta hennar enda þótt ekki sé um framkvæmdir að tefla, sbr. einnig 19. gr.

Forgangsréttur til byggingar. Bótaréttur.

32. gr.

Að öðru jöfnu hefur sá eigandi forgangsrétt til byggingar ofan á hús, við hús eða á lóð þess, þar á meðal til bílskúrsbyggingar, sem stærri hlut á í húsinu, leiði ekki annað af þinglýstum heimildum. Ef tveir eða fleiri eigendur eiga jafnstóra og stærsta hluta, þá ræður hlutkesti.

Hyggist eigandi nota sér forgangsrétt sinn skv. 1. mgr. skal hann áður en í framkvæmdir er ráðist bjóða fram fébætur til annarra eigenda, sem byggingarréttinn eiga með honum, samkvæmt mati dómkvaddra manna ef samkomulag næst ekki.

Hafi framkvæmdir verið hafnar, án þess að bætur hafi verið boðnar fram, geta aðrir eigendur krafist þess að þær verði stöðvaðar.

Bílastæði.

33. gr.

Bílastæði á lóð fjöleignarhúss eru sameiginleg og óskipt, nema ákveðið sé í þinglýstum heimildum, að tiltekin bílastæði fylgi ákveðnum séreignarhlutum.

Verður óskiptum bílastæðum ekki skipt nema allir eigendur samþykki og skulu þá gerðar nauðsynlegar breytingar á eignaskiptayfirlýsingu og þeim þinglýst.

Erika Friðriksdóttir:

Viðbót: Nauðsynlegt er að láta teikna svæði fyrir bílskúra eða bílastæði.

III. KAFLI

Nánar um réttindi og skyldur.

Hagnýting sameignar.

34. gr.

Séreignareigandi hefur ásamt og í félagi með öðrum eigendum rétt til hagnýtingar þess hluta fjöleignarhússins, sem er sameiginlegur, svo og sameiginlegrar lóðar og búnaðar.

Réttur þessi nær til sameignarinnar í heild og takmarkast eingöngu af hagsmunum og jafnríku rétti annarra eigenda, en slíkar takmarkanir er að finna í lögum þessum og samþykktum og reglum húsfélags samkvæmt þeim.

Réttur til að hagnýta sameign fer ekki eftir hlutfallstölum og hafa allir eigendur jafnan hagnýtingarrétt þótt hlutfallstölur séu misháar.

Takmarkanir á hagnýtingarrétti.

35. gr.

Sérhverjum eiganda og afnotahafa ber skylda til að taka sanngjarnt og eðlilegt tillit til annarra eigenda og afnotahafa við hagnýtingu sameignar og fara í hvívetna eftir löglegum reglum og ákvörðunum húsfélagsins varðandi afnot hennar.

Eigendum og öðrum afnotahöfum er óheimilt að nota sameiginlegt húsrými eða lóð til annars en það er ætlað.

Eigendum og öðrum afnotahöfum er skylt að ganga vel og þrifalega um sameiginlegt húsrými og lóð og sömuleiðis um sameiginlegan búnað hússins og gæta þess sérstaklega í umgengni sinni að valda ekki öðrum í húsinu óþægindum eða ónæði.

Einstökum eigendum verður ekki fenginn aukinn og sérstakur réttur til hagnýtingar sameignar umfram aðra eigendur nema allir eigendur ljái því samþykki.

Ráðstöfunarréttur eigenda yfir sameign.

36. gr.

Eiganda er á eigin spýtur óheimilt að framkvæma nokkrar breytingar á sameign eða helga sér til einkanota tiltekna hluta hennar. Eigandi getur ekki öðlast sérstakan rétt til sameignar á grundvelli hefðar, hvorki eignarrétt né aukinn afnotarétt.

Einstökum eiganda er ekki heimilt upp á sitt einsdæmi að taka ákvarðanir eða

gera ráðstafanir sem snerta sameign eða sameiginleg málefni nema svo sé ástatt sem greinir í 37. og 38. gr.

Ráðstafanir til að forðast tjón.

37. gr.

Eiganda er heimilt að gera brýnar ráðstafanir til að koma í veg fyrir yfirvofandi tjón á sameign eða einstökum séreignarhlutum og ekki þola bið eftir sameiginlegri ákvörðun húsfélagsins eða stjórnar þess, ef því er að skipta. Skal hann, svo sem frekast er kostur, gæta þess að slíkar ráðstafanir verði ekki umfangsmeiri og kostnaðarsamari en nauðsyn krefur og telst þá kostnaðurinn sameiginlegur.

Þá er eiganda einnig rétt að gera þær ráðstafanir vegna sameignarinnar sem lögboðnar eru og ekki mega bíða, sbr. 1. mgr.

Nauðsynlegt viðhald. Athafnaleysi húsfélags.

38. gr.

Eiganda er rétt að láta framkvæma nauðsynlegar viðgerðir á sameign á kostnað allra ef hún eða séreignarhlutar liggja undir skemmdum vegna vanrækslu á viðhaldi og húsfélagið eða aðrir eigendur hafa ekki, þrátt fyrir tilmæli og áskoranir, fengist til samvinnu og til að hefjast handa í því efni.

Áður en framkvæmdir hefjast skal viðkomandi eigandi jafnan afla sönnunar á nauðsyn viðgerðarinnar, umfangi hennar og kostnaði við hana og öðrum atriðum sem máli geta skipt. Skal viðgerðin síðan framkvæmd á þeim grundvelli en óveruleg og óhjákvæmileg frávik skipta þó ekki máli.

Með kostnað vegna undirbúnings slíkra viðgerða og framkvæmdar þeirra skal fara sem sameiginlegan kostnað samkvæmt lögum þessum.

Meginreglur um töku ákvarðana.

39. gr.

Allir hlutaðeigandi eigendur eiga óskoraðan rétt á að eiga og taka þátt í öllum ákvörðunum er varða sameignina, bæði innan húss og utan og sameiginleg málefni sem snerta hana beint og óbeint.

Ákvörðunarréttur skv. 1. mgr. á m.a. við um fyrirkomulag, skipulag, útlit, viðbyggingar, breytingar, hvers kyns framkvæmdir, endurbætur, viðhald, rekstur, ráðstöfun með samningi, hagnýtingu sameignar og séreignar og setningu reglna þar um.

Sé um að ræða sameign sumra en ekki allra, sbr. 7. gr., nægir að þeir sem hlut eiga að máli standi saman að ákvörðun nema um atriði eða framkvæmd sé að ræða sem snertir líka hagsmuni hinna þótt ekki liggi fyrir greiðsluskylda þeirra, svo sem útlitsatriði.

Sameiginlegar ákvarðanir skulu teknar á sameiginlegum fundi eigenda, húsfundi, en þó getur stjórn húsfélags tekið vissar ákvarðanir í umboði eigenda sem bindandi eru fyrir þá, sbr. 69. og 70. gr. Þá hafa einstakir eigendur í vissum tilvikum, sbr. 37. og 38. gr., rétt til að gera ráðstafanir sem bindandi eru fyrir aðra þótt fundur hafi ekki fjallað um þær.

Úrræði eiganda sé hann ekki hafður með í ráðum.

40. gr.

Hafi eigandi ekki verið boðaður á húsfund með þeim hætti sem lög þessi mæla fyrir um þar sem ákvörðun er tekin um sameiginleg málefni þá er hann ekki bundinn

af ákvörðunum sem á þeim fundi eru teknar, sbr. þó 3. mgr.

Hafi verið tekin ákvörðun um sameiginlega framkvæmd getur hann krafist þess að hún verði stöðvuð og neitað að greiða hlutdeild í kostnaði vegna hennar þar til lögleg ákvörðun hefur verið tekin. Skal eigandi hafa uppi slík andmæli án ástæðulauss dráttar og strax og tilefni er til.

Hafi eigandi sótt fund óboðaður eða þrátt fyrir ófullnægjandi boðun þá getur hann ekki borið fyrir sig ágalla á fundarboðun og eru þá ákvarðanir fundarins bindandi fyrir hann.

Húsfélagi er rétt að bæta úr eða staðfesta á öðrum fundi, sem skal haldinn svo fljótt sem kostur er, ákvörðun sem annmarki er á að þessu leyti. Sé það gert verður ákvörðunin bindandi fyrir viðkomandi eiganda og hann greiðsluskyldur.

Ef um óverulegan ágalla á fundarboði eða fundi að öðru leyti hefur verið að ræða þá er eiganda ekki rétt, þrátt fyrir ákvæði 1. og 2. mgr., að synja um greiðslu ef ákvörðun hefur verið um brýna framkvæmd, t.d. nauðsynlegt viðhald, eða ef augljóst er að vera hans á fundi, málflutningur og atkvæðagreiðsla gegn framkvæmd hefði engu breytt um niðurstöðuna og ákvörðunina, svo sem ef yfirgnæfandi meiri hluti eigenda hefur verið á fundinum og greitt atkvæði með.

Reglur um töku ákvarðana.

41. gr.

Við ákvarðanatöku um sameiginleg málefni í fjöleignarhúsum, sbr. 39. gr., gilda þessar reglur:

- A. Til ákvarðana um eftirfarandi þarf samþykki allra eigenda:
1. Breytingar á þinglýstri eignaskiptayfirlýsingu og hlutfallstölum, sbr. 18. gr.
 2. Ráðstöfun á verulegum hlutum sameignar, sbr. 1. mgr. 19. gr.
 3. Sala á séreignarhlutum til utanaðkomandi, sbr. 2. mgr. 21. gr.
 4. Varanleg skipting séreignar í fleiri einingar, sbr. 3. mgr. 21. gr.
 5. Verulegar breytingar á hagnýtingu séreignar, sbr. 1. mgr. 27. gr.
 6. Bygging, framkvæmdir og endurbætur sem hafa í för með sér verulegar breytingar á sameign, sbr. 2. mgr. 28. gr. og 1. mgr. 30. gr.
 7. Verulegar breytingar á hagnýtingu og afnotum sameignar, sbr. 31. gr.
 8. Skipting bílastæða, sbr. 33. gr.
 9. Um sérstakan aukinn rétt einstakra eigenda til afnota af sameign, sbr. 4. mgr. 35. gr.
 10. Um meiri og víðtækari takmarkanir á ráðstöfunar- og hagnýtingarrétti eiganda yfir séreign en leiðir af ákvæðum laga þessara eða eðli máls, sbr. 3. mgr. 57. gr.
 11. Um mjög óvenjulegan og dýran búnað og annað sem almennt tíðkast ekki í sambærilegum húsum.
 12. Til ráðstafana og ákvarðana sem ekki varða sameignina og sameiginleg málefni, en eigendur telja æskilegt að þeir standi saman að og ráði í félagi.
- B. Til neðangreindra ákvarðana þarf samþykki $\frac{2}{3}$ hluta eigenda, bæði miðað við fjölda og eignarhluta:
1. Sala eða leiga á óverulegum hlutum sameignar, sbr. 2. mgr. 19. gr.
 2. Viðbygging í samræmi við samþykktu teikningu, sbr. 2. mgr. 29. gr.
 3. Bygging og endurbætur, sem ekki breyta sameign verulega, sbr. 2. mgr.

30. gr.
4. Óveruleg breyting á hagnýtingu sameignar, sbr. 2. mgr. 30. gr. og 31. gr.
 5. Að ráðast í viðgerðir á séreign vegna vanrækslu eiganda, sbr. 4. mgr. 26. gr.
 6. Að brotlegum eiganda eða afnotahafa verði bönnuð búseta eða hagnýting séreignar og gert að flytja og selja eign sína, sbr. 55. gr.
 7. Setning sérstakra húsfélagssamþykktta, sbr. 75. gr., nema um sé að ræða atriði sem samþykki allra þarf til.
 8. Frávik frá reglum um skiptingu sameiginlegs kostnaðar, sbr. 46. gr.
 9. Endurbætur, breytingar og nýjungar, sem ganga verulega lengra og eru verulega dýrari og umfangsmeiri en venjulegt og nauðsynlegt viðhald.
- C. Til ákvarðana um neðangreind málefni þarf samþykki einfalds meiri hluta eigenda bæði miðað við fjölda og eignarhluta á húsfundi:
1. Samþykkt og setning húsreglna, sbr. 74. gr.
 2. Eignatilfærslur milli eigenda á hluta séreignar, sbr. 1. mgr. 23. gr.
 3. Breytt hagnýting séreignar sem ekki er veruleg, sbr. 3. mgr. 27. gr.
 4. Um framkvæmdir sem greiðast að jöfnu og rekstrar- og stjórnunarmálefni, sbr. B-lið 45. gr.
 5. Við kosningu stjórnar húsfélags og til annarra trúnaðarstarfa á vegum þess.
- D. Til allra annarra ákvarðana en greinir í liðum A–C hér að ofan nægir samþykki einfalds meiri hluta eigenda miðað við hlutfallstölur á löglega boðuðum húsfundi.
- E. Minni hluti eigenda, sem þó er a.m.k. $\frac{1}{4}$ hluti annaðhvort miðað við fjölda eða eignarhluta, getur krafist þess:
1. Að stofnaður verði hússjóður til að standa straum af sameiginlegum útgjöldum, sbr. 49. gr.
 2. Að endurskoðandi húsfélags skuli vera löggiltur endurskoðandi, sbr. 73. gr.
 3. Að haldinn verði húsfundur um tiltekin málefni, sbr. 2. lið 1. mgr. 60. gr.

Komi fram kröfur um ofangreint frá tilskildum fjölda eigenda þá er húsfélaginu, öðrum eigendum og stjórn þess skylt að verða við þeim og framfylgja þeim.

Erika Friðriksdóttir:

41. gr. mgr. A (1) Samþykkt allra eigenda verða að vera skrifleg.

41. gr. E 2. mg. Löggiltur endurskoðandi sé kosinn skriflega.

Sýslumaðurinn í Reykjavík:

Samkvæmt 1. tl. a 41. gr. frumvarpsins þarf samþykki allra eigenda til breytinga á þinglýstri eignaskiptayfirlýsingu og hlutfallstöllum sbr. 18. gr. Af 41. gr. og öðrum ákvæðum frumvarpsins leiðir að í ýmsum tilvikum nægir samþykki $\frac{2}{3}$ hluta eigenda eða samþykki einfalds meirihluta eigenda til ákvarðana sem hafa í för með sér breytingu á þinglýstri eignaskiptayfirlýsingu. Ljóst er því að í ýmsum tilvikum mun eignaskiptasamningum og yfirlýsingum verða þinglýst þótt ekki liggi fyrir samþykki og undirritun allra eigenda. Þeir sem þinglýsingar annast koma þannig til með að meta lögmæti ákvarðanatöku eigenda í fjölbýlishúsi. Ekki er mögulegt að sjá fyrir þau

vandkvæði sem kunna að verða varðandi framkvæmd þessa. Ef til vill væri full ástæða til að tilgreina í reglugerð þau gögn sem fylgja verða eignaskiptayfirlýsingu þegar svo háttar sem að framan greinir.

Kröfur um fundarsókn.

42. gr.

Húsfundur getur tekið ákvarðanir skv. C-, D- og E-liðum 41. gr. án tillits til fundarsóknar enda sé hann löglega boðaður og haldinn.

Sé um að ræða ákvarðanir sem falla undir B-lið 41. gr. þá verður a.m.k. helmingur eigenda bæði miðað við fjölda og eignarhluta að vera á fundi og tilskilinn meiri hluti þeirra að greiða atkvæði með tillögu.

Sé fundarsókn ekki nægileg skv. 2. mgr. en tillagan þó samþykkt með $\frac{2}{3}$ hluta atkvæða á fundinum bæði miðað við fjölda og eignarhluta þá skal innan 14 daga halda nýjan fund og bera tillöguna aftur upp á honum. Sá fundur getur tekið ákvörðun án tillits til fundarsóknar og fái tillagan tilskilinn meiri hluta ($\frac{2}{3}$) á fundinum telst hún samþykkt.

Erika Friðriksdóttir:

Viðbót: Gjaldkeri tekur á móti undirrituðum samþykktum, eða jafnvel talar við alla eigendur eða, séu eigendur ekki í íbúðunum, sendi þeim ábyrgðarbréf.

Sameiginlegur kostnaður.

43. gr.

Sameiginlegur kostnaður er:

1. Allur kostnaður, hverju nafni sem hann nefnist, sem snertir sameign fjöleignarhúss, bæði innan húss og utan, sameiginlega lóð þess og sameiginlegan búnað og lagnir, sem leiðir af löglegum ákvörðunum stjórnar húsfélagsins, almenns fundar þess og þeim ráðstöfunum sem einstakur eigandi hefur heimild til að gera.
2. Opinber gjöld sem reiknuð eru af húsinu í heild, svo og vatns-, hita- og rafmagnskostnaður.
3. Skaðabætur bæði innan og utan samninga sem húsfélagi er gert að greiða og tjón á séreignum eða eignum annarra vegna bilunar eða vanrækslu á viðhaldi á sameign og sameiginlegum búnaði, sbr. 52. gr.

Sameiginlegur kostnaður er, auk þeirra kostnaðarliða sem sérstaklega eru tilgreindir í 1. mgr., m.a. fólgin í viðbyggingum, breytingum, endurbótum, endurnýjunum, viðhaldi, viðgerðum, umhirðu, hreingerningum, rekstri, hússtjórn, tryggingaiðgjöldum o.fl.

Sameiginlegur kostnaður allra eða sumra.

44. gr.

Sameiginlegur kostnaður skv. 43. gr. er sameiginlegur öllum eigendum, en getur þó í undantekningartilvikum verið sameiginlegur sumum eigendum en ekki öllum, sbr. 7. gr.

Reglur um skiptingu sameiginlegs kostnaðar.

45. gr.

Sameiginlegum kostnaði skal skipt niður á hlutaðeigandi eigendur eftir þeim

reglum sem hér fara á eftir:

- A. Allur sameiginlegur kostnaður, hverju nafni sem hann nefnist, sem ekki fellur ótvírætt undir liði B og C hér að neðan, skiptist á eigendur eftir hlutfallstölum eignarhluta í viðkomandi sameign.
- B. Neðangreindur kostnaður skiptist og greiðist að jöfnu:
1. Kostnaður við gerð, viðhald og rekstur sameiginlegra óskiptra bílastæða, svo og slíkur kostnaður við sameiginlegar aðkeyrslur.
 2. Viðhalds- og rekstrarkostnaður sameiginlegs þvottahúss, þar með talið kaupverð og viðhald sameiginlegra tækja.
 3. Viðhalds- og rekstrarkostnaður lyftu.
 4. Kaupverð og viðhald dyrasíma, sjónvarps- og útvarpskerfa, loftneta, póstkassa, nafnskilta og annars búnaðar sem eigendur hafa jöfn afnot og gagn af með líkum hætti.
 5. Allur sameiginlegur rekstrarkostnaður, svo sem rafmagn, hiti og vatn í sameign og umhirða sameiginlegs húsrýmis og lóðar.
 6. Kostnaður við hússtjórn og endurskoðun.
 7. Sameiginleg afnotagjöld og félagsgjöld.
- C. Kostnaði, hver sem hann er, skal þó jafnan skipt í samræmi við not eigenda ef unnt er að mæla óyggjandi not hvers og eins.

Frávik frá reglum um kostnaðarskiptingu.

46. gr.

Ef hagnýting séreignar eða breytt hagnýting eða búnaður í henni hefur í för með sér sérstök eða aukin sameiginleg útgjöld getur húsfundur ákveðið að eigandi hennar skuli greiða sem því nemur stærri hlut í sameiginlegum kostnaði en leiðir af reglum 45. gr.

Þá er einnig heimilt að víkja frá ákvæðum 45. gr. þegar um er að ræða hús sem hafa að einhverju leyti eða öllu að geyma húsnæði til annars en íbúðar, svo sem blandað íbúðar- og atvinnuhúsnæði eða atvinnuhúsnæði eingöngu.

Er heimild til frávika háð því að reglur 45. gr. um skiptingu kostnaðar eigi illa við og séu ósanngjarnar í garð eins eða fleiri eigenda. Er þá heimilt að byggja á öðrum reglum og sjónarmiðum við skiptingu sameiginlegs kostnaðar sem taka t.d. í ríkara mæli mið af mismunandi notum, gagni og hagnýtingu einstakra eigenda.

Ákvarðanir skv. 1. og 2. mgr. skal taka á húsfundi og þarf til þeirra samþykki $\frac{2}{3}$ hluta eigenda, bæði miðað við fjölda og eignarhluta. Sé hinni nýju kostnaðarskiptingu ætlað almennt gildi og til frambúðar þá skal yfirlýsingu um hana þinglýst.

Skylda til greiðslu sameiginlegs kostnaðar.

47. gr.

Skylda til að greiða hlutdeild séreignar í sameiginlegum kostnaði hvílir á þeim sem er eigandi hennar á hverjum tíma.

Sé eign í fjöleignarhúsi seld skal seljandi tilkynna húsfélagi þess sannanlega um eigendaskiptin án ástæðulauss dráttar.

Sá er ábyrgur gagnvart húsfélagi fyrir hlutdeild í sameiginlegum kostnaði sem er þinglýstur eigandi á hverjum tíma og er húsfélagi rétt að beina kröfum sínum að honum nema eigendaskiptin hafi verið tilkynnt því og óyggjandi sé að nýr eigandi hafi tekið við réttindum og skyldum.

Lögveð.

48. gr.

Greiði eigandi ekki hlutdeild sína í sameiginlegum kostnaði, þar með talin gjöld í sameiginlegan hússjóð, þá eignast húsfélagið eða aðrir eigendur lögveð í eignarhluta hans til tryggingar kröfunni. Lögveðið nær einnig til vaxta og innheimtukostnaðar af kröfunni ef því er að skipta.

Lögveð þetta gengur fyrir eldri sem yngri sammingsveðum og aðfararveðum, svo og yngri lögveðum öðrum.

Lögveðið stofnast þegar húsfélag eða aðrir eigendur inna greiðslur af hendi eða á gjalddaga hússjóðsgjalda ef um slík vanskil er að ræða.

Lögveðið fellur niður ef því er ekki fylgt eftir með lögsókn eða því lýst við nauðungarsölu innan árs frá stofnun þess. Viðurkenning eiganda utan réttar nægir ekki til að rjúfa fyrninguna.

Hússjóður og gjöld í hann.

49. gr.

Þegar þess er krafist af minnst $\frac{1}{4}$ hluta eigenda annaðhvort miðað við fjölda eða eignarhluta skal stofna hússjóð til að standa straum af sameiginlegum útgjöldum.

Skal aðalfundur húsfélags ákveða gjöld í sjóðinn fyrir næsta ár á grundvelli áætlunar um sameiginleg útgjöld (rekstrar- og framkvæmdaáætlunar) á því ári. Getur hússjóður bæði verið rekstrar- og framkvæmdasjóður eftir nánari reglum sem húsfundur setur. Skal hússjóðsgjald greiðast mánaðarlega 1. dag hvers mánaðar nema húsfundur eða stjórn ákveði annað.

Skulu gjöld í hússjóð ákveðin og þeim skipt í samræmi við reglur 45. gr. um skiptingu sameiginlegs kostnaðar. Eigendur geta þó ekki borið fyrir sig óveruleg frávik, en þau skal jafna við árlegt heildaruppgjör á reikningum húsfélagsins.

Viðhald séreignar. Sérkostnaður.

50. gr.

Eigandi skal sjá um og kosta allt viðhald og allan rekstur á séreign sinni, þar með talið á búnaði, tækjum og lögnum sem henni tilheyra, sbr. 4. og 5. gr. Telst allur slíkur kostnaður, hverju nafni sem hann nefnist, vera sérkostnaður.

Um úrræði húsfélags og annarra eigenda vegna vanrækslu eiganda á nauðsynlegu viðhaldi séreignar eru ákvæði í 26. gr.

Skadabótaábyrgð eiganda.

51. gr.

Eigandi séreignar er ábyrgur gagnvart öðrum eigendum hússins og afnotahöfum vegna fjártjóns sem verður á eignum þeirra og stafar af:

1. Vanrækslu á viðhaldi séreignar, búnaði hennar og lögnum.
2. Mistökum við meðferð hennar og viðhald.
3. Bilun á búnaði séreignar og lögnum þótt eiganda verði ekki um það kennt.

Nær bótaskylda skv. 1. mgr. einnig til afleidds tjóns, svo sem afnotamissis.

Bótakröfu samkvæmt grein þessari fylgir lögveð í eignarhluta hins bótaskylda eiganda. Um lögveð þetta fer eftir reglum 48. gr. eftir því sem við getur átt.

Samband ísl. tryggingafélaga (116):

Í 51. gr. frumvarpsins er fjallað um skaðabótaábyrgð einanda og í 52. gr. frumvarpsins er fjallað um skaðabótaábyrgð húsfélags. Vekja verður athygli á því, að ekki er fullt samræmi á milli orðalags a-liðar 1. mgr. 51. gr. og a-liðar 52. gr. Getur slíkt leitt til ágreinings. Því er lagt til, að a-liður 1. mgr. 51. gr. hljóði svo (feitletrunin er viðbót): Vanræksla á viðhaldi séreignar, **búnaði hennar og lögnum.**

Lögmannafélag Íslands (116):

Samkvæmt annarri málsgrein á að fylgja lögveð skaðabótakröfu skv. 1. mgr. greinarinnar. Þetta er nýmæli í lögnum. Mæla verður með því að menn fari mjög varlega í að viðurkenna lögveðrétt fyrir kröfum á fasteignum. Með veitingu lögveðsréttar er í raun verið að mismuna kröfuhöfum. Mjög knýjandi rök verða því að vera fyrir hendi til þess að heimila slíkan rétt. Auk þess kann lögveðsréttur af þessu tagi að rýra mjög lánamöguleika húsnæðiseiganda. Til stuðnings því má nefna eftirfarandi dæmi. Vegna vatnsleka hjá íbúðareiganda á efstu hæð í blokk verður tjón á gólfefnum í tíu íbúðum. Kostnaður við að skipta um gólfefni er t.d. kr. 3 milljónir. Ef um er að ræða 2. herbergja íbúð að verðmæti kr. 5 milljónir sést að lögveð að þessari fjárhæð gjörbreytir rétti veðhafa á eigninni.

Húsnæðismálastjórn:

Ákvæði 51. gr. frumvarpsins mælir fyrir um lögveðsrétt v/skaðabótakrafna. Lögveð ganga framur sammingsveðum og verður að telja sem algera undantekningu. 51. gr. er nýmæli sem mælir fyrir m.a. um lögveðstryggðar skaðabótakröfur sem stofnast kunna án sakar veðeigandans sbr. 3. tl. 1. mgr. Mikilsverðir viðskiptalegir hagsmunir eru tengdir því að veðhafar geti séð fyrir með samilegri vissu veðhæfni fasteigna. Með ákvæðinu er verulega vegið að því öryggi. Hefð er fyrir því að fyrirsjáanlegar og auðraktar kröfur njóti lögveðsréttar. Lögveð vegna skaðabótakröfu heldur gildi í eitt ár frá því krafan stofnaðist. Sú staða gæti auðveldlega komið upp að fasteign í fjöleignarhúsi sé veðsett fyrir láni sem veðhafi telur innan eðlilegra áhættumarka og veit ekki að 10 mánuðum áður sprakk rör í hinu veðsetta með þeim afleiðingum að aðrir eignarhlutar stórskemmdust. Ekki er því hægt að mæla með því að nýmæli þetta verði tekið upp í lög, a.m.k. ekki að óbreyttu.

*Skaðabótaábyrgð húsfélags.***52. gr.**

Húsfélag er ábyrgt með sama hætti gagnvart einstökum eigendum og afnotahöfum og segir í 1. og 2. mgr. 51 gr. þegar tjón stafar af:

1. Vanrækslu á viðhaldi sameignar, búnaði hennar og lögnum.
2. Mistökum við meðferð hennar og viðhald.
3. Bilun á búnaði sameignar og sameiginlegum lögnum þótt engum sem húsfélagið ber ábyrgð á verði um það kennt.

Neytendasamtökin:

Eðlilegt er að sömu reglur gildi um skaðabótaábyrgð eigenda og skaðabótaábyrgð húsfélags. Því leggja Neytendasamtökin til að við 3. tl. 52. gr. bætist við eftirfarandi málslíður eins og er að finna í 51. gr.: „Nær bótaskylda skv. 1. mgr. einnig til afleidds tjóns, s.s. afnotamissis.“

Tryggingar.

53. gr.

Eigendur og húsfélag skulu jafnan, eftir því sem kostur er, kaupa og hafa vátryggingu til að mæta ábyrgð og áhættu skv. 51. og 52. gr.

Ef húsfundur samþykkir með einföldum meiri hluta greiddra atkvæða miðað við hlutfallstölur skal kaupa slíka vátryggingu fyrir allt fjöleignarhúsið, þ.e. fyrir alla séreignarhluta og sameign.

Ábyrgð eigenda út á við.

54. gr.

Ábyrgð eigenda út á við gagnvart kröfuhöfum húsfélagsins á sameiginlegum skyldum og skuldbindingum er persónuleg (með öllum eignum þeirra) og eru þeir ábyrgir einn fyrir alla og allir fyrir einn (in solidum).

Ábyrgð eigenda er einnig bein, en þó skal kröfuhafi, áður en hann beinir kröfu að einstökum eiganda, fyrst reyna að fá hana greidda af húsfélaginu. Fáist ekki, þrátt fyrir innheimtutilraunir, greiðsla frá því innan 30 daga frá því að þær hófust getur kröfuhafi leitað fullnustu fyrir allri kröfunni hjá eigendum, einum eða fleirum.

Dómur á hendur húsfélagi er aðfararhæfur gagnvart einstökum eigendum ef þeir hafa átt þess kost að gæta réttar síns og koma sjónarmiðum sínum á framfæri við rekstur dómsmálsins.

Hafi eigandi efnt sameiginlega fjárskuldbindingu þá eignast hann endurkröfurétt á hendur húsfélaginu eða öðrum eigendum í hlutfalli við hlutdeild þeirra í viðkomandi kostnaði, allt að frádregnum hluta sínum. Fylgir þessari endurkröfu lögveð í eignarhlutum annarra með sama hætti og segir í 48. gr.

Úrræði húsfélags við vanefndir og brot eiganda.

55. gr.

Gerist eigandi, annar íbúi húss eða afnotahafi sekur um gróf eða ítrekuð brot á skyldum sínum gagnvart húsfélaginu eða eigendum, einum eða fleirum, þá getur húsfélagið með ákvörðun skv. 6. tölul. B-liðar 41. gr. lagt bann við búsetu og dvöl hins brotlega í húsinu, gert honum að flytja og krafist þess að hann selji eignarhluta sinn.

Áður en húsfélag grípur til aðgerða skv. 1. mgr. skal það a.m.k. einu sinni skora á hinn brotlega að taka upp betri siði og vara hann við afleiðingum þess ef hann lætur sér ekki segjast. Er réttmæti frekari aðgerða háð því að slík aðvörðun, sem vera skal skrifleg og send með sannanlegum hætti, hafi verið gefin og send og að hún hafi ekki borið árangur.

Láti hinn brotlegi ekki skipast skv. 2. mgr. er húsfélagi rétt að banna honum búsetu og dvöl í húsinu og skipa honum að flytja á brott með fyrirvara, sem skal að jafnaði ekki vera skemmri en einn mánuður. Þó má fyrirvari vera skemmri ef eðli brota, viðbrögð við aðvörðun eða aðrar knýjandi ástæður valda því að aðgerðir þola ekki bið.

Með sama hætti er húsfélagi rétt að krefjast þess að hinn brotlegi selji eignarhluta sinn svo fljótt sem auðið er. Skal veita honum sanngjarnan frest í því skyni sem skal þó að jafnaði ekki vera lengri en þrjú mánuðir.

Ef hinn brotlegi sinnir ekki kröfum húsfélagsins skv. 3. og 4. mgr. getur það framfylgt þeim með lögsókn, eftir atvikum lögbanni og/eða útburði án undangengins dóms. Á grundvelli dóms um skyldu hins brotlega til sölu eignar getur húsfélagið

krafið þess að hún verði seld nauðungarsölu samkvæmt lögum nr. 90/1991, sbr. 3. mgr. 8. gr. þeirra laga.

Ef brot og ónáði bitnar aðallega eða eingöngu á einstökum eða fáum eigendum, en húsfélagið vill eigi beita úrræðum þeim sem í fyrri málsgreinum þessarar greinar felast, þá geta þeir sem misgert er við (einn eða fleiri), án atbeina húsfélagsins hafist handa gagnvart hinum brotlega og beitt og framfylgt ofangreindum úrræðum.

Neytendasamtökin:

Hér væri eðlilegt að tekið yrði fram líkt og í 2. mgr. 55. gr. að skipun húsfélags um brottflutning hins brotlega sé skrifleg og send honum með sannanlegum hætti. Í hinni skriflegu tilkynningu húsfélagsins skal koma fram hvenær brottflutningur skal eiga sér stað.

IV. KAFLI

Um húsfélög.

Húsfélög og aðild að þeim.

56. gr.

Húsfélög eru til í öllum fjöleignarhúsum í krafti ákvæða laga þessara, sbr. 3. mgr. 10. gr., og þarf ekki að stofna þau sérstaklega og formlega.

Allir eigendur og aðeins þeir eru félagsmenn í húsfélagi viðkomandi fjöleignarhúss, sbr. 47. gr. Réttindi og skyldur til þátttöku í húsfélagi eru órjúfanlega tengd eignarrétti að einstökum eignarhlutum. Enginn eigandi getur synjað þátttöku í húsfélagi eða sagt sig úr því nema með sölu eignarhluta síns.

Lögmannafélag Íslands (116):

Í greininni er mælt fyrir um aðild að húsfélagi. Til þess að koma í veg fyrir ágreining um það hver hafi heimild til þess að sækja húsfélagsfund við eigendaskipti, væri rétt að taka fram að réttindin færast yfir annað hvort við gerð kaupsamnings eða afhendingu eignarinnar.

Húsnæðismálastjórn:

Skv. 56. gr. er mælt fyrir m.a. um skylduaðild að húsfélögum. Nauðsynlegt er að lögin taki af öll tvímæli um það við hvaða tímamark aðild flyst, þ.e. við kaupsamning eða afsal.

Hlutverk, tilgangur og valdsvið.

57. gr.

Hlutverk og tilgangur húsfélaga er aðallega að sjá um varðveislu, viðhald, endurbætur og rekstur sameignarinnar þannig að hún fái sem best þjónað sameiginlegum þörfum eigenda og stuðla að og framfylgja því með samþykktum, reglum og ákvörðunum að hagnýting hússins, bæði séreigna og sameignar, sé ávallt með eðlilegum hætti og þannig að verðgildi eigna haldist.

Valdsvið húsfélags er bundið við sameignina og ákvarðanir sem varða hana og nauðsynlegar eru vegna hennar og sameiginlegra hagsmuna eigenda.

Húsfélag getur ekki tekið ákvarðanir gegn vilja eiganda sem fela í sér meiri og viðtækari takmarkanir á ráðstöfunar- og umráðarétti hans yfir séreigninni, en leiðir af ákvæðum laga þessara eða eðli máls.

Erika Friðriksdóttir:

57. gr. mg. 1. Viðbót: og forðast slyshættu.

Almennir fundir. Fundarseta.

58. gr.

Æðsta vald í málefnum húsfélagsins er í höndum almenns fundar þess, húsfundar.

Rétt til fundarsetu hafa félagsmenn, makar þeirra og sambúðarfólk. Maki eða sambúðaraðili getur farið með atkvæðisrétt fyrir félagsmann á fundi án sérstaks umboðs.

Þá má félagismaður veita sérhverjum lögráða manni umboð til að mæta á fundi og greiða atkvæði. Skal umboðsmaður leggja fram á fundinum skriflegt og dagsett umboð. Slíkt umboð má hvenær sem er afturkalla.

Fundurinn getur heimilað leigjendum í húsinu og öðrum, sem geta átt hagsmuna að gæta, að sitja fundi og hafa þar málfrelsi, en hvorki tillögu- né atkvæðisrétt.

Stjórnarmenn, framkvæmdastjóri og húsvörður eru skyldir til að mæta á fundi nema fundarseta þeirra sé bersýnilega óþörf eða þeir hafi lögmet forföll.

Þá er endurskoðanda húsfélagsins rétt að sækja fundi og taka til máls og gefa skýringar.

Lögmannafélag Íslands (116):

Eitt af þeim vandamálum sem oft koma upp við rekstur húsfélaga er hvernig boða skal til húsfunda. Algengt vandamál felst í því að eigandi húsnæðis býr erlendis og heimilisfang hans óþekkt. Í þessum tilvikum er mjög erfitt að boða til fundar. Ástæða væri til þess að setja ákvæði í frumvarpið um boðun í þessum tilvikum t.d. þannig að þeir eigendur sem ekki búa í húsinu þurfi að gefa upp heimilisfang ef þeir vilja fá boðun.

Erika Friðriksdóttir:

58. gr. mg. 5: Allir stjórnarmeðlimir þurfi skilyrðislaust að mæta á aðalfundi.

Húsnæðismálastjórn:

Skv. 58. gr. er mælt fyrir um rétt til fundarsetu maka og sambúðarfólks. Ákvæði þetta er andstætt annarri lagaframkvæmd. Sé eign í fjölbýli séreign annars maka eða jafnvel þó hún sé hjúskapareign hans og þinglesin eign hefur hinn makinn ekki heimild að lögum til þess að stofna til skuldbindinga sem m.a. geta notið lögveðs í eign hins makans. Fjarri lagi ætti sambúðarfólk að geta bundið hvort öðru slíkar skuldbindingar.

Aðalfundur og boðun hans.

59. gr.

Aðalfundur húsfélags skal haldinn ár hvert fyrir lok aprílmánaðar.

Til aðalfundar skal stjórnin boða skriflega og með sannanlegum hætti með minnst 8 og mest 20 daga fyrirvara. Búi félagismaður ekki í húsinu verður hann að tilkynna húsfélaginu um heimilisfang sem senda skal fundarboð til óski hann eftir að fá það í hendur.

Í fundarboði skal greina fundartíma, fundarstað og dagskrá. Þá skal geta þeirra mála sem ræða á og meginefni tillagna þeirra sem leggja á fyrir fundinn.

Vilji eigandi fá mál tekið fyrir og til atkvæðagreiðslu á aðalfundi skal hann greina stjórn frá því skriflega með þeim fyrirvara, að unnt sé að geta þeirra í fundar-

boði.

Erika Friðriksdóttir:

59. gr. mg. 2: Með minnst 11 daga fyrirvara og mest 20.

Aðrir almennir fundir og boðun þeirra.

60. gr.

Almennir fundir eru annars haldnir:

1. Þegar stjórnin telur það nauðsynlegt.
2. Þegar þess er skriflega krafist af $\frac{1}{4}$ hluta félagsmanna, annaðhvort miðað við fjölda eða eignarhluta, og skulu þeir jafnframt tiltaka þau mál-efni sem óskast rædd og tekin fyrir og afgreidd.
3. Þá skal enn fremur halda fund í samræmi við ákvörðun fyrri fundar.

Stjórnin skal boða til almenns fundar með minnst 4 og mest 20 daga fyrirvara. Búi félagsmaður ekki í húsinu verður hann að tilkynna húsfélaginu um heimilisfang, sem senda skal fundarboð til, óski hann eftir að fá það í hendur. Skal boða fund tryggilega. Í fundarboði skal greina tíma og stað fundarins og þau mál sem fyrir verða tekin og meginefni tillagna.

Sinni stjórnin ekki án ástæðulauss dráttar kröfu skv. 2. tölul. 1. mgr. er viðkomandi eigendum rétt að boða sjálfir til fundarins og halda hann og telst hann þá löglegur að öðrum skilyrðum fullnægðum.

Verkefni aðalfundar.

61. gr.

Á aðalfundi skulu fyrir tekin eftirtalin mál:

1. Skýrsla stjórnar og umræður um hana.
2. Framlagning ársreikninga til samþykktar og umræður um þá.
3. Kosning formanns.
4. Kosning annarra stjórnarmanna.
5. Kosning varamanna.
6. Kosning endurskoðanda og varamanns hans.
7. Framlagning rekstrar- og framkvæmdaáætlunar fyrir næsta ár.
8. Ákvörðun hússjóðsgjalda.
9. Mál sem tiltekin eru í fundarboði.
10. Önnur mál.

Verkefni annarra funda.

62. gr.

Á öðrum húsfundum en aðalfundi skal fjalla um þau mál sem tiltekin eru í fundarboði.

Hver félagsmaður getur skotið þeim ákvörðunum stjórnar sem honum við koma til húsfundar.

Hver félagsmaður á rétt á að fá ákveðin mál tekin fyrir til umræðu á húsfundi, en ekki til atkvæðagreiðslu nema þess hafi verið getið í fundarboði.

Séu allir félagsmenn mættir getur fundurinn samþykkt afbrigði og tekið mál til umfjöllunar og atkvæðagreiðslu þótt þeirra hafi ekki verið getið í fundarboði. Gildir þetta einnig um aðalfundi.

Atkvæðagreiðslur og vægi atkvæða.

63. gr.

Um vægi atkvæða félagsmanna við ákvarðanir og vald og heimildir húsfélags og funda þess við ákvarðanatökur fer eftir ákvæðum 39.–42. gr. laga þessara.

Fundarstjórn. Fundargerð.

64. gr.

Húsfundi er stjórnað af formanni húsfélagsins, en ef hann er ekki viðstaddur velur fundurinn sjálfur fundarstjóra úr hópi félagsmanna.

Undir umsjá og á ábyrgð fundarstjóra skal rita í sérstaka fundargerðabók meginatriði allra mála sem tekin eru fyrir og allar ákvarðanir sem teknar eru og hvernig atkvæði hafa fallið ef því er að skipta.

Skal fundargerðin lesin upp í lok fundar, hún leiðrétt og athugasemdir skráðar. Skal hún síðan undirrituð af fundarstjóra og a.m.k. einum öðrum félagsmanni, sem fundurinn hefur tilnefnt til þess.

Fundargerðir skulu jafnan vera aðgengilegar fyrir félagsmenn og eiga þeir rétt á því að fá staðfest endurrit eða ljósrít þeirra.

Vanhæfi við ákvarðanatöku.

65. gr.

Enginn má sem félagsmaður eða umboðsmaður hans taka þátt í atkvæðagreiðslu um samninga eða málefni ef hann á sérstakra persónulegra eða fjárhagslegra hagsmuna að gæta í málinu.

Erika Friðriksdóttir:

Enginn má taka þátt í atkvæðagreiðslu um samning eða málefni sem hefur persónulegra hagsmuna að gæta, t.d. skyldmenni stjórnarmeðlima.

Stjórn, kosning, kjörgengi o.fl.

66. gr.

Í húsfélagi skal vera stjórn sem kosin er á aðalfundi.

Stjórnina skipa að jafnaði a.m.k. þrír menn og er einn þeirra formaður sem kosinn skal sérstaklega. Ef þurfa þykir skal kjósa jafnmarga varamenn. Skulu þeir þá kjörnir sem 1., 2. og 3. varamaður og taka sæti í aðalstjórn í þeirri röð.

Kjörgengir til stjórnar eru félagsmenn, makar þeirra eða sambúðarfólk og nánir ættingjar. Skulu stjórnarmenn vera lögráða.

Kjörtímabil stjórnar er eitt ár eða á milli aðalfunda og lýkur því í lok aðalfundar á því ári sem kjörtímabilið rennur út.

Stjórnin skiptir með sér verkum eftir því sem þurfa þykir.

Sérstök stjórn er óþörf í minni húsum.

67. gr.

Þegar um er að ræða fjöleignarhús með sex eignarhlutum eða færri er ekki þörf á að kjósa og hafa sérstaka stjórn og fara þá allir eigendur í félagi saman með það vald og þau verkefni sem stjórnin annars færi með samkvæmt lögum þessum.

Einnig er heimilt í slíkum húsum að fela einum eiganda að einhverju leyti eða öllu verkefni stjórnar og skal þá beita ákvæðum laganna um stjórn eftir því sem við á um hann.

Stjórnarfundir.

68. gr.

Formaður boðar til stjórnarfunda þegar hann telur þess þörf en einnig skal halda fund ef einhver stjórnarmaður krefst þess.

Skal boða fund með hæfilegum fyrirvara og er þriggja daga fyrirvari jafnan nægilegur.

Jafnan skal, ef þess er kostur, upplýsa stjórnarmenn um það fyrir fram hvaða málefni verða tekin fyrir.

Formaður stýrir stjórnarfundum en sé hann forfallaður og hafi varaformaður ekki verið kosinn velur stjórnin sjálf fundarstjóra úr sínum hópi.

Stjórnin er ákvörðunarhæf þegar meiri hluti stjórnarmanna er á fundi sem hefur verið boðaður á fullnægjandi hátt.

Á stjórnarfundum er málum ráðið til lykta með einföldum meiri hluta atkvæða. Falli atkvæði jafnt ræður atkvæði formanns úrslitum.

Stjórnin skal færa í fundargerðarbók meginatriði þess sem gert er og ákveðið á fundum. Skal fundargerðin undirrituð af öllum viðstöddum stjórnarmönnum.

Skyldur og verkefni stjórnar. Framkvæmdastjóri. Vanhæfi.

69. gr.

Stjórnin fer með sameiginleg málefni húsfélagsins milli funda og sér um framkvæmd viðhalds og rekstur sameignarinnar og öll önnur sameiginleg málefni í samræmi við ákvæði laga þessara, önnur lög og samþykktir og ákvarðanir húsfunda.

Stjórnin skal halda glögga reikninga yfir tekjur og gjöld húsfélagsins. Skal hún innheimta hjá eigendum hlutdeild þeirra í sameiginlegum kostnaði og hússjóðsgjöld. Þá skal stjórnin varðveita og ávaxta fjármuni húsfélagsins á ábatasaman og tryggan hátt.

Stjórnin getur ráðið framkvæmdastjóra eða annan starfsmann sér til aðstoðar við daglegan rekstur. Sé það gert gefur stjórnin starfsmanni fyrirmæli, ákveður laun hans og önnur kjör og hefur eftirlit með því að hann uppfylli starfsskyldur sínar.

Stjórninni er einnig heimilt með sama hætti að fela sjálfstæðum verktaka, t.d. húsfélagabjónustu, að annast tiltekin verkefni.

Stjórnarmaður eða framkvæmdastjóri má ekki taka þátt í ákvarðanatöku og afgreiðslu mála sem hann hefur sérstakra persónulegra eða fjárhagslegra hagsmuna að gæta í.

Stjórn og framkvæmdastjóra er skylt að veita eigendum upplýsingar og skýringar um öll atriði er varða málefni húsfélagsins, rekstur þess, sameiginlegt viðhald, efnahag og fjárhagsstöðu. Skulu eigendur hafa rétt til að skoða bækur félagsins, reikninga og fylgiskjöl með hæfilegum fyrirvara en þó jafnan að viðstöddum stjórnarmanni.

Nánar um verk- og valdsvið stjórnar.

70. gr.

Stjórn húsfélags er rétt og skylt að taka hvers kyns ákvarðanir sem lúta að venjulegum daglegum rekstri og hagsmunagæslu vegna sameignarinnar.

Þá getur stjórnin látið framkvæma á eigin spýtur minniháttar viðhald og viðgerðir og bráðnauðsynlegar og brýnar ráðstafanir sem þola ekki bið.

Sé um að ræða ráðstafanir og framkvæmdir sem ganga lengra en segir í 1. og 2. mgr. ber stjórninni, áður en í þær er ráðist, að leggja þær fyrir húsfund til umfjöll-

unar og ákvörðunar samkvæmt fyrirætlum laga þessara. Á það undantekningarlaust við um framkvæmdir, sem eru verulegar hvað varðar kostnað, umfang og óþægindi. Gildir hér einu þótt um æskilegar og jafnvel nauðsynlegar ráðstafanir sé að tefla.

Umboð til að skuldbinda húsfélag. Aðildarhæfi.

71. gr.

Húsfélagið er skuldbundið út á við með undirritun meiri hluta stjórnarmanna og skal formaður að jafnaði vera einn af þeim.

Stofni stjórnarmenn til skuldbindinga sem falla utan heimildar þeirra og valdsviðs samkvæmt ákvæðum laga þessara eða ákvörðun húsfundar þá eru þeir ábyrgir og eftir atvikum bótaskyldir gagnvart húsfélaginu samkvæmt almennum reglum.

Húsfélag getur verið aðili að dómsmáli, bæði til sóknar og varnar. Gildir það bæði um mál gegn þriðja aðila og gegn einum eða fleiri félagsmönnum.

Bókhald og reikningsgerð.

72. gr.

Stjórnin skal sjá um að bókhald húsfélags sé fært og haldið á réttan og fullnægjandi hátt.

Skulu á tíðkanlegan hátt færðir glöggir efnahags- og rekstrarreikningar. Reikningsár félagsins er almanaksárið.

Endurskoðandi.

73. gr.

Endurskoðandi, sem kjörinn skal á aðalfundi til eins árs í senn, skal endurskoða reikninga húsfélagsins.

Sé þess krafist af minnst $\frac{1}{4}$ hluta félagsmanna annaðhvort miðað við fjölda eða eignarhluta, skal endurskoðandinn vera löggiltur.

Endurskoðandi skal hafa aðgang að öllu bókhaldi húsfélagsins og getur hann krafist allra upplýsinga sem hann álítur að þýðingu hafi fyrir starf sitt.

Endurskoðandi skal staðreyna og staðfesta að sameiginlegum kostnaði sé skipt í samræmi við ákvæði laga þessara.

Ársreikningar skulu áritaðir af endurskoðanda með eða án athugasemda eftir því sem hann telur ástæðu til.

Húsreglur.

74. gr.

Stjórn húsfélags skal semja og leggja fyrir húsfund til samþykktar, sbr. 1. tölul. C-liðar 41. gr., reglur um hagnýtingu sameignar og séreignar að því marki sem lög þessi leyfa.

Skulu reglur þessar, húsreglur, hafa að geyma sem ítarlegust ákvæði um samþýlishætti, umgengni og afnot sameignar og skiptingu afnota ef því er að skipta, allt eftir því sem við á og eðlilegt og haganlegt þykir að reglufesta í viðkomandi húsi.

Í húsreglum fjölþýlishúsa skal m.a. fjalla um neðangreind atriði:

1. Umgengni um sameign og um afnot hennar og hagnýtingu.
2. Bann við röskun á svefnfriði í húsinu a.m.k. frá miðnætti til kl. 7 að morgni og undanþágur frá því banni.
3. Skiptingu afnota sameiginlegs þvottahúss.
4. Hvernig þrifum sameignar og umhirðu lóðar skuli háttað og hverjar séu

- skyldur eigenda í því efni.
5. Reglur um húsdýrahald, hvort það er bannað eða takmarkað.
 6. Reglur um afnot sameiginlegra bílastæða.
 7. Reglur um hagnýtingu séreigna að því marki sem unnt er.

Verkfræðingafélag Íslands (116):

Teljum rétt á eftirfarandi viðbót við greinina sem áttundi liður:
Ákvæði um tryggingarmál hússins.

Sérstakar húsfélagssamþykkir. Þinglýsing.

75. gr.

Sé þörf sérstakra reglna um fjöleignarhúsið, afnot séreigna, sameign þess, húsfélag, stjórn þess, verkefni og valdsvið þess o.fl. og að því leyti sem ófrávíkjanleg ákvæði laga þessara standa því ekki í vegi getur húsfélag sett sér sérstakar samþykkir með ákvörðun skv. 7. tölul. B-liðar 41. gr. eða skv. A-lið sömu greinar ef þær hafa að geyma atriði sem allir eigendur verða að samþykkja.

Setji húsfélag sér samþykkir skv. 1. mgr. er hafa að geyma ákvæði sem víkja frá eða eru til fyllingar fyrir mælum laga þessara þá skal þeim þinglýst. Gildir það einnig um allar breytingar á samþykktum sem fela slíkt í sér. Sama gildir og um aðrar ákvarðanir húsfélags en samþykkir og breytingar á þeim sem eru þess eðlis að til þeirra þarf samþykki allra eigenda, sbr. A-lið 41. gr.

Þinglýsingar skv. 2. mgr. er þörf til réttarverndar gagnvart þriðja manni en þinglýsingin er ekki gildisskilyrði milli eigenda innbyrðis. Um þýðingu og skuldbindingargildi slíkra gerninga innbyrðis, þótt þeim sé ekki þinglýst, fer eftir ákvæðum laga þessara svo og almennum reglum.

Húsfélagsdeildir.

76. gr.

Þegar húsfélag skiptist í einingar, t.d. stigahús, ráða viðkomandi eigendur einir sameiginlegum innri málefnum, sbr. 2. mgr. 7. gr. og 3. mgr. 39. gr., enda bera þeir þá einir kostnaðinn, sbr. 44. gr.

Þegar þannig háttar skulu eigendur ráða sameiginlegum málum innan vébanda húsfélagsdeildar sem getur hvort heldur verið sjálfstæð að meira eða minna leyti eða starfað innan heildarhúsfélagsins.

Gilda fyrir mæli laga þessara um húsfélög um slíkar húsfélagsdeildir, svo sem um ákvarðanatöku, fundi, stjórn, kostnaðarskiptingu o.fl., eftir því sem við á.

V. KAFLI

Eldri samningar, kynning laganna, kærunefnd, gildistaka o.fl.

Gildi eldri samninga.

77. gr.

Ef fyrir liggur þinglýstur samningur, samþykkir eða eignaskiptayfirlýsing, gerð fyrir gildistöku laga þessara sem hafa að geyma ákvæði er fara í bága við ófrávíkjanleg ákvæði laganna þá skulu slík samningsákvæði þoka fyrir ákvæðum laganna.

Sýslumaðurinn í Reykjavík:

Í athugasemdum við grein þessa segir að hér kunnist að virðast gengið nokkuð langt í að hrófla við samningsbundnum og þinglýstum samningum og réttindum manna og

jafnframt tekið fram að sárasjaldan muni reyna á þetta ákvæði því slíkir samningar séu sjaldgæfir. Dregið er í efa að þinglýstir eignaskiptasamningar sem fara í bága við ófrávíkjanleg ákvæði frumvarpsins séu sjaldgæfir þótt ekki sé hægt að fullyrða um hversu mikil brögð kunni að vera á því. Verður því að telja að með þessu ákvæði sé verið að rýma út eldri samningum í einhverjum mæli. Ákvæðið hefur hins vegar fyrst og fremst þýðingu sem leiðbeiningarregla fyrir eigendur. Um beitingu hennar að öðru leyti yrði einkum að ræða fyrir dómstólum.

Kynning laganna, ráðgjöf og leiðbeiningar.

78. gr.

Félagsmálaráðuneytið skal annast kynningu á lögum þessum og reglugerðum samkvæmt þeim. Ráðherra getur ákveðið að fela Húsnæðisstofnun ríkisins eða öðrum aðilum þessa kynningu.

Félagsmálaráðherra getur einnig falið stofnuninni eða öðrum aðilum, svo sem hagsmunasamtökum fjöleignarhúsaeigenda, að veita eigendum upplýsingar, ráðgjöf og leiðbeiningar um réttindi þeirra og skyldur og önnur atriði laganna.

Kostnaður við kynningu og ráðgjöf skv. 1. og 2. mgr. greiðist úr ríkissjóði, en þó er heimilt að innheimta hóflegt gjald fyrir lögfræðilega ráðgjöf og leiðbeiningar. Þá er einnig heimilt að selja kynningar- og upplýsingarit á hóflegu verði.

Kærunefnd fjöleignarhúsamála.

79. gr.

Félagsmálaráðherra skipar kærunefnd fjöleignarhúsamála til þriggja ára í senn. Nefndarmenn skulu vera þrír og skulu a.m.k. tveir vera lögfræðingar.

Tvo nefndarmenn skipar ráðherra án tilnefningar, annan sem formann og skal hann fullnægja almennum skilyrðum héraðsdómara skv. 1.–7. tölul. 1. mgr. 5. gr. laga nr. 92/1989. Einn nefndarmaður skal skipaður eftir tilnefningu frá Húseigendafélaginu. Varamenn skulu vera jafnmargir og skipaðir á sama hátt.

Kostnaður við störf kærunefndar greiðist úr ríkissjóði.

Fasteignamat ríkisins (116):

Þar eð fjölmörg mál, sem nefndinni mun berast munu varða málefni tæknilegs eðlis eða útreikninga á hlutfallstölum svo og fjármál er nauðsynlegt, að í henni eigi sæti reyndur byggingarverk- eða tæknifræðingur og löggiltur endurskoðandi.

Því er lagt til, að nefndin sé skipuð þremur mönnum, einum lögmanni, sem fullnægir almennum skilyrðum héraðsdómara, einum byggingarverk- eða byggingatæknifræðingi með mikla reynslu á sviði húsbygginga og einum löggiltum endurskoðanda.

Einnig má benda á fyrirkomulag, sem reynst hefur ágætlega, þ.e. skipan Yfirfasteignamatnefndar, sbr. 23. gr. laga nr. 94/1976. Má jafna þeirri skipan því nær til dómskvaðningar. Þar skipar ráðherra þrjá aðalmenn og þrjá til vara úr hópi tíu manna, sem Hæstiréttur tilnefnir.

Hugsa mætti sér þá að kærunefndin væri skipuð þremur mönnum, með sömu hæfni og reynslu og getið er hér í 1. mgr., sem ráðherra skipaði úr hópi þriggja lögmannna, þriggja byggingarverk- eða byggingatæknifræðinga og þriggja löggiltra endurskoðanda, sem Hæstiréttur tilnefndi.

Nánar um kæruneftndina, verkefni, valdsvið o.fl.

80. gr.

Greini eigendur fjöleignarhúsa á um réttindi sín og skyldur samkvæmt lögum þessum geta þeir, einn eða fleiri, leitað til kæruneftndarinnar og óskað eftir álitserð um ágreiningseftnið.

Erindi til kæruneftndar skal vera skriflegt og í því skal skilmerkilega greina hvert sé ágreiningseftnið, hver sé krafa aðila og rökstuðningur fyrir henni.

Skal kæruneftnd gefa gagnaðila kost á að tjá sig og koma sjónarmiðum sínum og kröfum á framfæri. Skal gefa honum stuttan frest í því skyni. Heimilt er kæruneftnd að kalla eftir öllum nauðsynlegum upplýsingum og gögnum og óska umsagnar frá öðrum sem málið snertir eða við kemur.

Kæruneftndin skal láta í té rökstutt álit svo fljótt sem kostur er og jafnan innan tveggja mánaða frá því að erindi barst henni. Ágreiningseftnum verður eigi skotið til annars stjórnvalds.

Telji kæruneftndin að lög þessi hafi verið brotin og að á rétt aðila sé hallað beinir hún tilmælum til gagnaðila um úrbætur.

Aðilar geta lagt ágreining sinn fyrir dómstóla með venjulegum hætti.

Félagsmálaráðherra skal með reglugerð setja nánari ákvæði um erindi til kæruneftndar, störf hennar, verkefni, valdsvið, starfsskilyrði o.fl.

Reglugerðarheimild.

81. gr.

Félagsmálaráðherra getur með reglugerð sett nánari ákvæði og fyrirmæli um framkvæmd laga þessara.

Gildistaka.

82. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. mars 1994 og falla þá jafnframt úr gildi lög nr. 59 31. maí 1976, um fjölbýlishús, og reglugerðir settar samkvæmt þeim.

Skulu húsfélög fyrir ofangreindan gildistöku dag breyta þeim atriðum sem ákvæði laga þessara gera nauðsynlegt, svo sem varðandi skiptingu sameiginlegs kostnaðar, hússjóðsgjöld o.fl.

Fasteignamat ríkisins (116):

Um gildistöku frumvarpsins:

Fasteignamat ríkisins telur það mjög mikilvægt, að reglugerð um eignaskiptayfirlýsingar verði tilbúin mjög skömmu eftir að lögin eru samþykkt á Alþingi. Sú reglugerð taki síðan gildi um leið og lögin. Kynning laganna og reglugerðarinnar og nauðsynlegt námskeiðahald hlýtur óhjákvæmilega að taka alllangan tíma, og er því æskilegt, að lögin taki ekki gildi fyrr en 9-12 mánuðum eftir að þau eru samþykkt.

Almennar athugasemdir.

Búseti - landssamband (116):

Eigandi búseturéttar býr á margar hátt við sama rétt og eigandi að íbúð. Ef umrætt frumvarp verður að lögum, verður búseta í fjölbýlishúsi um margt skýrari en nú er og því brýnt að þetta frumvarp verði að lögum sem fyrst.

Fasteignamat ríkisins (116):

I. Núverandi ástand

Í báðum þeim lögum um fjölbýlishús, sem í gildi hafa verið frá árinu 1959 hafa verið ákvæði um, að gera skuli skiptayfirlýsingu fyrir öll fjölbýlishús. Þrátt fyrir það er ennþá mikill fjöldi fjölbýlishúsa, sem enginn skiptayfirlýsing hefur enn verið gerð um.

Fyrir vikið eru t.d. enn allmörg fjölbýlishús sem byggð voru fyrir gildistöku laganna frá 1959, þar sem eignaprósentur íbúða standast ekki þá grundvallarreglu prósentureiknings að vera samanlagðar 100%. Í öðrum húsum frá þessum tíma og jafnvel síðar er eignaprósenta einstakra íbúða bersýnilega röng, án þess að þeir eigendur, sem á hefur verið hallað t.d. með hlutdeild í viðhaldskostnaði, hafi vörnum viðkomið.

Hvað greinitölur fasteigna varðar eru í 4. gr. a) í núgildandi lögum ákvæði um, að í skiptayfirlýsingum skuli íbúðir merktar skv. reglum Fasteignamats ríkisins. Talsverður misbrestur hefur verið í framkvæmd á þessu, sem kemur fram í því, að merkingar á sömu eignum eru í ýmsum tilvikum mismunandi í fasteignaskrá og þinglýsingaskrá.

Þetta veldur ekki einungis ruglingi í allri umfjöllun um eignirnar, heldur einnig því, að ekki er unnt að samkeyra tölvuskrár, t.d. um eigendur. Einnig er þetta beinlínis í mótsögn við 5. gr. laganna um skráningu og mat fasteigna, sem áður hefur verið vitnað til. Síðast en ekki síst skapar þetta ástand almenningi oft óþarfa hlaup milli opinberra stofnana.

Ógreinileg og misvísandi gögn um skiptingu húsa milli eigenda hafa hingað til víða valdið margs konar misklíð og deilum. Vegna nábylis hafa þessar deilur oft magnast úr hófi og hindrað eðlilega sambýlishætti. Því er mikils um vert, að gerðar séu miklar kröfur til gæða eignaskiptayfirlýsinga og að það dragist ekki enn um einhverja áratugi að þær séu gerðar í þeim fjöleignarhúsum, þar sem þær liggja ekki fyrir eða er áfátt.

Því nær daglega leitar fólk til stofnunarinnar fyrirspurnir og óskir um leiðbeiningar vegna alls konar mála þessu sviði, t.d. vegna ágreinings um sameign í húsum, eignaprósentur, viðhaldskostnað, hvort einhver eigenda geti breytt húsnæði eða búið til nýjar fasteignir án samþykkis annarra eigenda o.m.m.fl.

Og oft leitar fólk til FMR í þeirri vissu, að starfsmenn þess viti meira um þeirra eigin fasteignir en það sjálf. Einkum á þetta þó við um rými, sem álitamál eða ágreiningur er um, hvort sé séreign einhverrar íbúðar eða tilheyri sameign. Auðvitað á þetta ekki að vera þannig. Fólkið sjálf þarf að hafa greinagóð gögn um eigin fasteignir undir höndum. Góðar eignaskiptayfirlýsingar eru góð lausn á því máli.

Því er hér við að bæta, að það veldur matsmönnum Fasteignamats ríkisins oft talsverðum erfiðleikum og tímatöfum við skoðun fjölbýlishúsa, hversu óglöggar og misvísandi upplýsingar þeir fá við skoðun þeirra um:

- a) hvað sé í sameign og
- b) hvað séu sérgeymslur, aukaherbergi eða annað rými í eigu einstakra íbúða.

Svipaða sögu er að segja um atvinnuhúsnæðið. Þar við bætist þó, að þau eru mörg skráð sem ein heild, þ.e. óskipt, í fasteignaskrá, enda þótt þau séu í reynd margar fasteignir. Að baki fasteignaskiptingunni í þeim liggja oft engir eða mjög ógreinilegir og illa gerðir skiptasamningar, sem meiri háttar vinna er að ráða fram úr. Það veldur

talsverðum erfiðleikum hér á FMR við úrvinnslu sölusamninga, þegar slíkt húsnæði er selt, þar eð oft er óljóst hvaða eða hvers konar húsnæði verið er að selja.

Hér á undan hefur verið lýst ýmsum annmörkum á framkvæmd núgildandi og fyrri laga um fjölbýlishús, en einnig á lögum nr. 94/1976 um skráningu og mat fasteigna. Fasteignamat ríkisins telur að ráða megi bót á þessum annmörkum með því að samtvinna framkvæmd þessara tveggja laga.

Þetta mætti gera með því, að á ákveðnu árabili, t.d. 5 árum, verði gert að skyldu, að gera eignaskiptayfirlýsingar um öll hús skv. þeim kröfum, sem þessi lög koma til með að setja.

Með því ynnist margt, t.d.:

a) Eigendur fjöleignarhúsa kæmu eignaskiptingu í húsum sínum á hreint með því að láta gera greinargóðar eignaskiptayfirlýsingar með teikningum, reiknuðum og merktum skv. skráningarkerfi FMR.

b) Fasteignamat ríkisins og sveitarfélög fengju greinargóð gögn, sem þau gætu notað beint til skráningar í tölvukerfi sín, án þess að þurfa að leggja fram aðra vinnu en yfirfara eignaskiptayfirlýsingarnar og skoða viðkomandi húsnæði.

M.ö.o. hin mikla útreikningsvinna, sem matsmenn FMR og byggingarfulltrúar inna nú af hendi vegna mats á fjöleignarhúsum mundi minnka umtalsvert. Einnig yrðu matsstörfin mun fljótlegrí en nú er og endurskoðun á fasteignamati geta farið fram með því 8-10 ára millibili, sem nú er gert ráð fyrir í reglugerð.

c) Kerfi þinglýsinga yrði samfallandi kerfi FMR.

d) Söluáttakannir í atvinnuhúsnæði yrðu mun betri.

Þessar hugmyndir geta ekki orðið að veruleika nema með einhverjum skipulagsbreytingum. Einnig þarf að útbúa nýja og vandaða reglugerð um stærðáútreikninga, merkingar fasteigna í húsum og útreikning á hlutfallstölum („eignaprósentu“).

Halda þarf námskeið fyrir starfsfólk stofnana ríkis og sveitarfélaga, sem að þessum málum starfa og þá einkaaðila, sem öðlast réttindi til að gera eignaskiptayfirlýsingar.

Mikils er um vert að rétt framkvæmd laganna verði tryggð strax frá byrjun, að öðrum kosti mun allt sitja í sama farinu og hingað til. Fasteignamat ríkisins er reiðubúið til að leggja fram vinnu við frekari útfærslu á ofangreindum hugmyndum.

Þess ber að geta hér, að undanfarin tvö ár hefur Fasteignamat ríkisins yfirfarið alla eignaskiptasamninga og skiptayfirlýsingar í Reykjavík. Því fyrirkomulagi var komið á til þess að tryggja, að samræmi væri milli fasteignaskrár og þinglýsinga.

Þetta starf hefur sýnt svo ekki verður um villst, að brýn þörf er á mun betri og ítarlegri reglum en nú eru í gildi um eignaskiptayfirlýsingar og útreikning hlutfallstölu.

Skv. 5. og 10. gr. laga um starfsemi stofnunarinnar nr. 94/1976 sem kveða á um, að henni beri að annast samræmingu hvers konar greinitalnakerfa um fasteignir og um gagnasöfnun varðandi þær og hindra tvíverknað í því efni, hefur hún þegar hafið vinnu við gerð tillagna um form eignaskiptayfirlýsinga og útreikning hlutfallstölu.

Það er mat stofnunarinnar, að efni 16. og 17. gr. frumvarpsins þurfi að taka mið af niðurstöðu þeirrar vinnu. Stofnunin kann því að koma með frekari breytingatillögur við þær síðar.

Lögmannafélag Íslands (116):

Með frumvarpinu eru settar mjög ítarlegar reglur um réttindi og skyldur eigenda húsnæðis. Telja verður að svo ítarlegur lagabálkur eigi vel við á þessu sviði þar sem sýnt er að mikið af ágreiningsefnum koma upp. Lagafrumvarpið er mjög aðgengilegt og mun

þannig nýtast einstaklingum betur en ella.

Erika Friðriksdóttir:

Ég vil benda á að almenn verkefni (t.d. viðgerðir, leiktæki o.fl. í samvinnu fleiri fjöleignahúsa, eru ekki nefnd í frumvarpið til laga.

Viðbót við tillögur:

- 1) Sameiginleg verkefni fleiri fjöleignahúsa.
- 2) Sameiginleg verkefni: a) viðgerðir, b) sameiginleg lóð, c) sameiginleg bílastæði.
- 3) Framkvæmd samnings:
 - a) Óformleg samtöl hússtjórnar þeirra á milli.
 - b) Formleg samtöl og samþykkt allrar hússtjórnar sín á milli.
 - c) Aðalfundur allra húsfélaga, hvert hús fyrir sig.
 - d) Fundur allra húsfélaga sér og samþykktir gerðar skriflega.
 - e) Sérfræðingar kallaðir til að gera tæknilegar tillögur og teikningar (ef tæknilegar tillögur nauðsynlegar).
 - f) Útboð í samráði við (e).
 - g) Samningur gerður með verktaka, skriflegur.
 - h) Skipt eftir húsum og gerðum. Sérstillingur fyrir hvert hús sér svo að hvert húsfélag hafi aðeins ábyrgð fyrir eigin skuld.

Samtök gegn asthma og ofnæmi:

Við viljum koma þeirri skoðun okkar að, að ekki verði leyfilegt að hafa ketti og hunda í íbúð í stigagangi eða þar sem sameiginlegur inngangur er, nema með samþykki allra íbúanna.

Við höfum reynslu af því, að börn og fullorðnir með ofnæmi fyrir dýrunum geta liðið verulega af því, þegar dýr eru í sama húsi og þau.

Dæmi eru um, að börn hafi þurft að leggjast inn á spítala af þessum sökum, en hitt er enn algengara, að þetta valdi langvarandi einkennum. Oft gengur illa að fá skilning fólks á þessu vandamáli.

Húsnæðismálastjórn:

Lögin hafa að geyma ýtarleg ákvæði um flest það er lýtur að réttindum og skyldum eigenda í því sem nefnt er fjöleign. Þau leysa af hólmi l. 59/1976 um fjölbýlishús en taka skv. efni sínu til allra eigna sem eru í fjöleign. Í heild felst í frumvarpinu mikil réttarbót enda sameignir og fjölbýli algeng uppspretta deilna og málaferla. Frumvarpið er og aðgengilegt leikmönnum, bæði í uppsetningu og orðfæri og ætti því að verða almenningi til mikils gagns. Þar sem lögin eru ófrávíkjanleg ætti að fást festa í framkvæmd og skipan þessara mála þegar tímar líða fram.

Sameignin Æsufelli 2-4-6:

Hússtjórnarmeðlimir Æsufelli 2-4-6 hafa lesið frumvarpið yfir og rætt efni þess í grófum dráttum. Sjáum við í fljótu bragði enga agnúa á því, en fögnum ýmsum breytingum sem fram koma sbr. sanngjarnari kostnaðarskiptingu.

Byggingafulltrúi Reykjavíkurborgar:

Í lagafrumvarpinu er hreyft mörgum þörfum atriðum en þrátt fyrir verulega fjölgun lagagreina frá fyrri lögum eru allt of mörg óljós atriði í frumvarpinu sem kjörin eru til deilna á þeim vettvangi sem frumvarpið nær til.

Jafnframt vegna lengdar frumvarpsins er hætt við að reglugerðir sem því eiga að fylgja verði mjög efnismiklar og fer þá að verða vandratað um skóginn, þ.e. ýmist af því sem fram kemur í frumvarpinu væri betur komið í reglugerðum.